N°. 211. A°. 1861.

WOENSDAG 4 SEPTEMBER.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels.... ƒ 1.—
Iedere regel meer.......... - 0.20
Andere Advertentiën per regel.......... - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cent. voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een
BIJVOEGSEL.

BUITENLAND.

ENGELAND.

LONDEN 2 September.
(*Particuliere Correspondentie.*)

Ik voel mij gedrongen heden uwe bijzondere aandacht te vestigen op het gewigtig besluit onzer Regering, om de Britsche strijdkrachten in Canada met drie regementen te vermeerderen. Het feit zelf werd u reeds zaturdag door den telegraaf medegedeeld, doch de drijfveeren die ons Gouvernement tot dien maatregel deden besluiten, zijn u waarschijnlijk nog onbekend. Ik haast mij derhalve u daaromtrent iets naders mede te deelen. Het bestaan van Canada als eene Engelsche kolonie, verkeert op dit oogenblik in het grootste gevaar. Dit is geene losse bewering, maar een positief feit, welks juistheid wordt gestaafd door authentieke inlichtingen gisteren door mij ingewonnen. Ons Kabinet ontving vrijdag jl. zeer gewigtige depêches van Washington, waarin werd vermeld dat het Federaal Gouvernement op het punt stond een aanval op Canada te wagen, en tevens dat door zeer invloedrijke mannen te Washington en te Richmond ijverige pogingen werden aangewend om eene verzoening tusschen de thans strijdvoerende partijen te bewerken, om alsdan met behulp van de gezamenlijke krachten der Vereenigde Staten Canada aan Engeland te ontrukken. Dit belangrijk nieuws veroorzaakte natuurlijk eene buitengewone opschudding in onze officiële kringen en deed onze Ministers oogenblikkelijk tot de verzending van versche troepen naar Canada besluiten. Ons publiek vooralsnog met bovengemelde feiten onbekend, kritiseert dien stap der Regering als ongemotiveerd en tevens als beleedigend voor het Federaal Gouvernement. Wij hebben op dit oogenblik in Canada een leger van ongeveer 11,000 man, hetwelk door de nieuwe verzending tot 13,500 man zal worden opgevoerd en het zou natuurlijk ongerijmd zijn voor een oogenblik te veronderstellen dat die handvol soldaten, zonder de meest krachtdadige en vereenigde medewerking der burgers van Canada, de Britsche heerschappij tegen de gezamenlijke legerscharen der Noordelijke en Zuidelijke Staten zouden kunnen handhaven. Het is voorzeker die overweging die ook heden den Times noopt de verzending van nieuwe troepen naar Canada ten sterkste af te keuren. Canada, zegt dat blad, heeft eene bevolking die zonder veel moeite een wel gedisciplineerd leger van 50,000 man op de been kan brengen en behoeft derhalve onze bescherming niet, indien de bevolking werkelijk onder den scepter van Engeland wil blijven. Ons Gouvernement schijnt evenwel niet op dezelfde wijze te redeneren en zal zich ook voorzeker met het gevoelen van den Times niet vereenigen dat Canada ons volstrekt geen voordeelen oplevert. Ware dit zelfs het geval, dan nog zou Engeland Canada geenszins wenschen te verliezen en ook de Times zou dit liefst trachten te voorkomen. De navolgende zinsnede van dat blad doet dit althans vrij duidelijk vermoeden: „Hij die Canada aanvalt, verklaart den oorlog aan Engeland en zal de geheele magt van Engeland tegen zich in het harnas jagen." Ik geloof echter niet dat de Vereenigde Staten der Amerikaansche Unie zich veel over die bedreiging zullen bekommeren, indien zij werkelijk Canada aan Engeland wenschen te ontrukken.

De Prins van Joinville, de Graaf van Parijs en de Hertog van Chartres zijn zaturdag namiddag van Liverpool, dus niet van Rotterdam zoo als men oorspronkelijk dacht, naar New-York uitgezeild aan boord van het stoomschip Afrika. De doorluchtige reizigers worden vergezeld door twee secretarissen, een geneesheer en vijf bedienden. Hunne Amerikaansche reis wordt algemeen aan politieke oogmerken toegeschreven.

De Hertog en de Hertogin van Montpensier, vergezeld van hunne oudste dochter, Prinses Isabella zullen zich heden te Falmouth naar Cadix inschepen aan boord van het Spaansche oorlogschip Generaal Ulloa, onder bevel van den admiraal Fernando Guerra.

Het nieuwe vlugschrift „L'Empereur, Rome et le Roi d'Italie" wordt in onze politieke kringen steeds met verdubbelde belangstelling besproken. Wij beschouwen hier den inhoud van dat belangrijk geschrift als het antwoord op de jongste circulaire van den baron Ricasoli en als de zekere voorbode van den ondergang der Pauselijke heerschappij in Rome.

Onze Koningin is zaturdag namiddag van Ierland te Balmoral gearriveerd. Haar uitstapje schijnt een bijzonder heilzamen invloed op haren gezondheidstoestand te hebben uitgeoefend en heeft haar tevens aanmerkelijk doen stijgen in de achting en liefde harer Iersche onderdanen.

— Sir Edward Bulwer Lytton, de beroemde staatsman en schrijver, ligt ernstig ziek.

— Men leest in de Army and Navy Gazette: Hr. Ms. Regering heeft tot eene aanzienlijke uitbreiding onzer krijgsmagt in het noorden van Amerika besloten, en drie regementen infanterie hebben order ontvangen om naar Canada te vertrekken. Denkelijk zullen die regementen zich vóór het midden der volgende maand aan boord van de Great Eastern inschepen. Ten gevolge der afwezigheid van Z. K. H. den opperbevelhebber zullen zij eerst na verloop van eenige dagen kunnen gekozen worden. Denkelijk echter zullen voor deze dienst het 1ste bat. der karabiniers-brigade en het 1ste bat. van het 15de en 96ste regement, thans allen te Curragh, aangewezen worden, omdat zij de noodige waarborgen van ancienniteit en krijgstucht opleveren. Ook zal misschien een der nieuwe regementen, die reeds weinig meer bij de overigen achterstaan, naar Canada bestemd worden, zoo als zulks, een paar maanden geleden, met het 4de bataillon van het 60ste regement karabiniers plaats greep, tijdens de eerste vermeerdering onzer in die kolonie ongemeen zwakke krijgsmagt geschiedde. Welke, in sommige kringen, de indruk der door ons vermelde maatregelen ook zijn moge, wij houden ons overtuigd dat het publiek in het algemeen die als eene wijze voorzorg dergenen zullen aanmerken die voor de waardigheid en onschendbaarheid des Rijks verantwoordelijk zijn."

— De London Review zegt, na de verklaring van den Moniteur over de bewuste bewering van den heer Roebuck ten opzigte van het eiland Sardinië, dat een Engelsch gentleman toch alle geloof niet onvoorwaardelijk aan eene zoo stellige verzekering mag weigeren, en dat bovendien de ontkenning van den Moniteur eene zekere zijdelingsche bevestiging vindt in wat de heer Ricasoli over dezelfde aangelegenheid zegt.

De bedoelde circulaire van den minister Ricasoli wordt door de groote meerderheid onzer dagbladen gunstig beoordeeld. Tot de uitzonderingen hierop behoort het Toryblad de Morning Herald.

— De Economist wijdt op nieuw een vertoog aan de Noord-Amerikaansche zaken, en stelt zich dit maal inzonderheid de vraag ter beantwoording voor: „Zullen de Noordelijke Staten in staat zijn de Zuidelijke havens effectief te blokkeren?" in verband met de voorop gestelde vraag: „Zullen wij dit jaar een voornaam gedeelte van onzen katoenoogst ontvangen, en zoo niet, wat zal ons beletten dit te doen?" Kunnen zij die effectieve blokkade ten uitvoer brengen, luidt het antwoord op deze laatste vraag, dan zullen wij gewis onze katoen niet ontvangen; kunnen zij het niet, dan wel.

Sommigen duchten dat het Zuiden ons geen katoen zal willen zenden, al wil het Noorden dat het komt. En werkelijk, als men de woorden der Zuidelijken gelooven moet, dan verkeeren zij in de meening dat zij Engeland en Frankrijk, door hun de onmisbare katoen te onthouden, dwingen moeten om het Noorden de erkenning der onafhankelijkheid van het Zuiden af te eischen. Maar dit, zegt de Economist, zijn de droomen van lieden die anderer behoeften overdrijven en hunne eigene uit het oog verliezen. De Zuidelijke Staten behoeven geld onder de eene of andere gedaante; om oorlog te voeren. Crediet voor een enkelen shilling hebben zij nergens in de wereld, zij hebben letterlijk niets anders dan katoen, derhalve zullen zij, als zij kunnen, die katoen verkoopen. Laat het aannemelijkste hunner finantiële plannen zijn dat de katoenplanters een gedeelte van den oogst des volgenden jaars aan hunne Regering leenen; wat zal deze er mede doen tenzij het in geld herschapen worde; want op zich zelf kan zij er geen enkel kanon voor koopen of geen enkel soldaat er mede betalen. Het Zuiden zal intusschen weldra ontwaren dat Europa zich nooit in een Noord-Amerikaanschen burgeroorlog mengen zal, en dan zal het de katoen niet terughouden die het op zijne eigen kosten, met opoffering zijner eigene middelen voor militaire operatiën, op het gevaar af van zijn eigen ondergang, heeft laten groeijen.

De vraag blijft dus nog alleen over: „Zal het Noorden in staat zijn de havens van het Zuiden te sluiten?" En, zonder stellig te willen voorspellen, geeft de Economist eenige redenen op waarom hij dit niet gelooft. In de eerste plaats is de strikte blokkade eener uitgestrekte kust hoogst moeijelijk en in vele gevallen onmogelijk, in Amerika vooral, waar men ongeveer dertig ver van elkander verwijderde havens aantreft, sommige van welke zeer moeijelijk te blokkeren zijn. Ten andere eischt eene effectieve blokkade talrijke en groote schikkingen, tot het maken waarvan de Noordelijke Staten door de omstandigheden slecht in staat worden gesteld. Zij zijn in een hevigen en gevaarlijken oorlog te land, zeer nabij hunne hoofdstad en den zetel van hun bewind, gewikkeld. Hun leger heeft aanvankelijk zeer slecht aan de algemeene verwachting beantwoord. Zij reorganiseren het thans en dit werk zal verscheiden maanden vorderen, gedurende welke zich welligt de dreigende vijand in de nabijheid van Washington vertoont.

Het natuurlijk gevolg daarvan zal zijn dat de oorlog te land met kracht wordt doorgezet, en dat de meer verwijderde zeeoorlog, de belangstelling waarin bij de bevolking ook niet zoo groot is, wordt verwaarloosd. Om dit door middel eener strenge blokkade te doen wordt ook een taai geduld vereischt, en van alle Volken is het Amerikaansche het minst geduldige. Hierbij komt, ten derde, dat de Noord-Amerikanen thans geen bewind hebben dat berekend is om voorbeeldeloos groote moeijelijkheden te boven te komen, namelijk een President die, — naar het oordeel van den Economist, — alleen benoemd is omdat hij niet onder de bekwaamsten behoorde, en die zich door Secretarissen van Staat omringd ziet welke niet voor het tiende gedeelte der op hen rustende taak zijn opgewassen. Is het, vraagt de steller, waarschijnlijk dat zulk een man, met zulke werktuigen, eene ver afgelegen blokkade lang zal kunnen volhouden, en dat terwijl het Volk welligt op het doorzetten van den landoorlog, ter herwinning van den aanvankelijk verloren krijgsroem, aandringt? Verder is het geld in de schatkist te Washington waarschijnlijk schaarsch, en wil de heer Chase 75 millioen ponden sterling voor den oorlog aanwenden, terwijl de gewone inkomsten der geheele Unie niet veel boven de 12,600,000 ponden bedragen. Zal dus alles wat in de kas is niet voor den onvermijdelijken landoorlog aangewend en de zeeoorlog tot eene meer geschikte gelegenheid uitgesteld worden?

Eindelijk, het volhouden eener effectieve blokkade vordert een vereenigd Volk, en in dit opzigt zullen de Noordelijke Amerikanen, indien zij het nu nog zijn, niet lang vereenigd blijven. Hunne fabrieken hebben evenzeer als de onze behoefte aan katoen, en reeds moeten zij die uit Liverpool ontbieden. De heer Lincoln heeft eigenmagtig afgekondigd dat zij geen katoen uit het Zuiden trekken zullen, toen hij onlangs allen handel met de „oproerige" Staten verbood. Alzoo hebben de Noordelijke fabriekanten er even veel belang bij als wij dat Liverpool goed voorzien worde, en dat er dus geene effectieve blokkade plaats grijpe. Het geheele Noorden heeft er groot voordeel uit getrokken dat het de welvaart van het Zuiden hielp bevorderen, en zal door het afnemen dier welvaart verliezen, ja het zou zijn verderf door eene strenge blokkade gedurende een langdurigen oorlog te gemoet gaan, want de katoenprijzen in Europa zouden daardoor tijdelijk buitensporig stijgen, en dit zou een prikkel zijn om in andere deelen der wereld hoogst gevaarlijke mededingers voor de katoenteelt in de Zuidelijke Staten van Amerika te doen opstaan. Hierin nu zal men te New-York en elders in het Noorden wel nooit bewilligen.

— De Morning Post wederspreekt het berigt eener ernstige ongesteldheid van de voormalige Koningin der Franschen Maria Amelia en zegt dat die doorluchtige Vrouw, ofschoon bijna tachtig jaren oud, den besten welstand blijft genieten. Heden zou zij Claremont verlaten, om den herfst te Tunbridge Wells te gaan doorbrengen.

— Volgens schrijven van Corfu van 25 augustus, is de Zitting van het Iönisch Parlement op nieuw en wel tot den 11 december verdaagd.

FRANKRIJK.

PARIJS 2 September.
(*Particuliere Correspondentie.*)

De aftreding van den heer Minghetti is eene gewigtige gebeurtenis, niet zoo zeer om het feit zelf, als wel om de gevolgen welke het zal opleveren. De heer Ricasoli aanvaardt de portefeuille van binnenlandsche zaken en behoudt *ad interim* die van buitenlandsche zaken.

De redenen dezer ministeriële veranderingen moeten niet te Turijn maar te Parijs worden gezocht. Inderdaad kan de toenadering die plaats grijpt tusschen Frankrijk en den H. Stoel en waarvan het tastbaar bewijs gevonden wordt in de officiële hervatting der diplomatieke betrekkingen, niet anders dan eene stremming veroorzaken in het Kabinet van Turijn, welks politiek in haren loop wordt gestuit. Frankrijk ontzegt, door den Paus te Rome te handhaven en door zelfs het bezettingsleger te vernieuwen met van hier afgezonden troepen, aan het Koningrijk Italië het bezit van zijne hoofdstad. Het is wel mogelijk dat het niet waar is wat sommigen verzekeren alsof namelijk het Italiaansche Ministerie de Keizerlijke Regering bedreigd zou hebben gezamenlijk zijn ontslag te nemen, wanneer Frankrijk niet het tijdstip vaststelde, waarop het zijne troepen uit Rome zou terugroepen. Maar zeker is het dat de verwarring groot is in het Turijnsche Ministerie en dat de heer Ricasoli tot opvolger aan het departement van buitenlandsche zaken niet graaf Arese maar den generaal Durando zal hebben. De heer Ricasoli zal niettemin het voorzitterschap van den Raad, d. i. de werkelijke leiding der zaken, behouden.

Men zegt hier dat de Koning van Pruissen ongesteld is. Ik heb geene gelegenheid om mij van het al of niet gegronde van dit gerucht te vergewissen. Ook spreekt men veel van de ontmoeting der Koningen van Saksen, Beijeren en Wurtemberg te Augsburg. Men denkt dat het eenige doel dezer bijeenkomst is, zich met elkander te verstaan omtrent de middelen tot het zamenstellen van een van Pruissen en Oostenrijk onafhankelijk Bondsleger.

Men weet nog niet met zekerheid wat men te denken heeft van het verblijf der Engelsche vloot in de wateren van Napels. Er wordt nu weder gesproken van eene nota van Oostenrijk en Spanje, waarin verklaard zou worden dat, wanneer de Franschen Rome verlieten, zij aan den Paus een gemengd bezettingkorps zouden aanbieden ter handhaving zijner veiligheid.

Ik heb u gesproken van de ergernis door de inhechtenisneming van een dagbladschrijver in Corsica, advocaat en lid van den gemeenteraad te Bastia, den heer Fabiani, gegeven. Zijne misdaad was van te hebben gezegd dat men den procureur des Keizers in de stad had zien wandelen gedurende het Te Deum van 15 augustus. De heer Fabiani werd voor het Hof verdedigd door den advocaat Gavini van Bastia en ten slotte veroordeeld tot drie maanden gevangenisstraf en eene boete van honderd francs. Ik behoef u wel niet te zeggen dat dit vonnis in Corsica algemeene afkeuring ontmoet.

De baron A. de Gobineau is tot ambassadeur in Perzië benoemd, ter vervanging van den baron Pichon, die waarschijnlijk de plaats van den heer Bourée te Athene zal gaan innemen.

De consul van Frankrijk te Mexico heeft die stad verlaten en, even als de Engelsche consul, de diplomatieke betrekkingen met den president Juarez afgebroken.

Ziehier eene anecdote die in verschillende kringen in omloop is, ofschoon ik u voor de waarheid niet onvoorwaardelijk durf instaan.

De aartsbisschop van Tours is een van de ijverigste ultramontanen in Frankrijk; tallooze gelegenheden greep hij aan om tegen het Keizerrijk, zijne instellingen, zijne politiek uit te varen. De heer Rouland, minister van eeredienst, in 't eind deze kleine oppositie moede, zond den Aartsbisschop eene depêche, waarin hij hem verzocht naar Parijs te komen. De aartsbisschop haalde de schouders op en antwoordde niet. Hij kon niet toegeven dat hij, die zijne magt uit de hand van God heeft ontvangen, iets met den Minister zou hebben uit te staan. Acht dagen later zond de heer Rouland, die niet het minste antwoord zag opdagen, eene depêche aan den prefect, waarin hij dezen beval den aartsbisschop op eene of andere manier naar Parijs te doen komen. De prefect was er zeer meê verlegen; sedert de afkondiging van het Keizerrijk gewoon om den grootsten eerbied aan den dag te leggen voor de geestelijkheid, meende hij nog eens nadere instructien te moeten vragen. Hij ontving onmiddellijk eene depêche terug, die niets anders behelsde dan de woorden: „met alle mogelijke middelen." De aartsbisschop was op zijne rondreis om de kinderen van zijne diocese te confirmeren. De prefect nam den spoorweg en kwam ter bestemder plaatse aan gedurende de confirmatie. Hij ontbood den aartsbisschop in de sacristy en deelde hem het ontvangen bevel mede. De prelaat bleef hardnekkig weigeren, verklarende dat hij niet begreep wat hij te Parijs te maken had. De prefect drong nader aan en zeide dat, wanneer de dienst afgeloopen was en de bisschop niet gehoorzaamde, hij genoodzaakt zou zijn geweld te gebruiken. Terwijl de godsdienstoefening werd voortgezet en ten einde liep, bedacht zich de aartsbisschop zeker, want in 't eind hij nam in een waggon plaats en werd daar tot Parijs door agenten onder toezigt gehouden. Te Parijs werd de prelaat ontvangen door den heer Rouland, die hem zijne onafgebroken vijandigheid tegen het Keizerrijk verweet; daarna keerde hij naar zijne diocese terug om zijne confirmatie-reis ten einde te brengen.

— Volgens schrijven uit Port au Prince van 8 augustus heerscht in Haïti de volmaaktste rust sedert de vereffening van het geschil over Sint Domingo. De opgewondenheid der gemoederen tijdens de aanwezigheid van het Spaansch eskader ter reede van Port au Prince heeft den handel zwaar benadeeld, dewijl de zaken met het oog op mogelijke gebeurtenissen gestremd waren, maar nu de rust hersteld is zal het vertrouwen en tevens de handelsspeculatie terugkeeren. De berigten uit de verschillende plaatsen van het binnenland voorspellen voor dit jaar eene verdubbeling van den katoenoogst, en het is voor de Republiek Haïti zeer gelukkig dat die teelt zich aldaar uitbreidt, terwijl zij in de Vereenigde Staten aanzienlijk afgenomen is. Ook de koffijoogst levert gunstige uitzigten op. Mag de bevolking in veiligheid en zonder troebelen den weg van vooruitgang blijven betreden, dan zal zij binnen korten tijd het doel van haar tegenwoordig streven, voorspoed en beschaving, bereiken.

„De Spaansche overheden in het Dominikaansch gedeelte des eilands oefenden onlangs in de stad San Juan eene verschrikkelijke strafoefening uit. Twintig Dominikanen werden gelijktijdig doodgeschoten, namelijk de generaal Sanchez en negentien andere vaderlandsvrienden, die aan de beweging van wederstand op de grenzen tegen de bemagtiging door de Spanjaarden hadden deel genomen. Door zoodanige middelen trachten de zaakgelastigden van den maarschalk O'Donnell het Spaansch bewind onder onze naburen te vestigen!"

— De generaal Garibaldi heeft den 17den laatstl. van Caprera het volgend schrijven aan den Gemeenteraad van Genua gerigt, die hem het eereburgerschap dier stad had opgedragen: „Mijnheer de Syndicus! — Ik ben werkelijk met dankbaarheid vervuld voor den eervollen titel, mij door den achtbaren gemeenteraad der stad geschonken, die de bakermat mijner voorzaten geweest is, en voor welke ik eene waarlijk kinderlijke liefde voed. Ik ben er fier op tot een Volk te behooren dat in vroegere eeuwen zoo vele blijken van heldenmoed gegeven heeft en, van zijne vaderen niet ontaardende, vrijwillig, door alle mogelijke middelen, zoo veel voor onze heilige zaak heeft bijgedragen, voor welke het reeds zoo talrijke martelaren telt. De Syndicus gelieve zich wel bij de achtbare leden van den raad, als de tolk mijner erkentelijkheid, te vervoegen, en te gelooven dat ik met bijzondere hoogachting en genegenheid ben, zijn dienstwillige G. Garibaldi."

DUITSCHLAND.

Berlijn 1 *september.* — Z. M. de Koning heeft het feest, hem door de Landstenden bij gelegenheid zijner krooning aangeboden, welwillend aangenomen.

— De alhier geopende onderhandelingen over een handelsverdrag tusschen Frankrijk en het Tolverbond zijn, naar verzekerd wordt, hare beëindiging nog niet zoo nabij als eenigen tijd geleden verwacht werd, en de gewigtigste punten en grootste moeijelijkheden blijven zelfs nog ter behandeling over, ofschoon men hoop voedt dat het werk ten slotte tot eene voor de wederzijdsche belangen wenschelijke uitkomst leiden zal.

Weenen 31 *augustus.* — Nog altijd duren in de Tweede Kamer van den Rijksraad de beraadslagingen over het adres in antwoord op de Keizerlijke boodschap wegens de ontbinding van den Hongaarschen Landdag voort, hoewel aan den uitslag der stemming — de aanneming van het ontwerp met eene meerderheid van minstens 110 stemmen — niet meer getwijfeld wordt, vooral na de redevoering des Staatsministers von Schmerling, die door alle partijen als een meesterstuk van parlementaire welsprekendheid wordt erkend. Hij sprak met zoo veel vuur, met zoo veel innerlijke overtuiging, vooral toen hij, met bevende stem en gloeijende wangen, terwijl het papier in zijne hand trilde, zijn geheel staatkundig leven als bewijs zijner grondwettige gezindheid aanvoerde, dat de geheele Vergadering daardoor getroffen werd. Maar na deze rede des Ministers lijdt het dan ook wel geen twijfel meer of de tegenwoordige Rijksraad zal tot Rijksraad voor de gezamenlijke Monarchie verklaard worden.

RUSLAND.

PETERSBURG 29 *augustus.* — Den 25 dezer kwamen de Keizer en de Keizerin, van Charkow, waar zij overnacht hadden, te Pultawa aan en hebben van daar de reis naar Elizabethgrad voortgezet. Van Odessa zouden zij zich naar Nikolajew begeven; waar de stoomkorvetten Wilpo en Woin in hunne tegenwoordigheid te water moesten worden gelaten, terwijl zij ook het werk der groote kanalisatie van de Bug en de Ingal zouden bezigtigen. Na nog verscheiden andere steden, onder anderen Sebastopol, bezocht te hebben, zouden zij eenige dagen op het slot Orianda doorbrengen, en zich vervolgens naar Kaffa, het beraamd uitgangspunt van den grooten Russischen Zuiderspoorweg, en naar Taganrog, de stad waar Keizer Alexander I in de maand december des jaars 1825 stierf, begeven.

WARSCHAU 29 *augustus.* — Hoe vriendelijk en welwillend het eigenhandig schrijven des Keizers aan den nieuwen Stadhouder ook moge geschreven zijn, velen stellen daarin, helaas, weinig vertrouwen, werpen het dagblad waarin het wordt medegedeeld ter zijde, en beweren dat de Russen thans evenmin als vroeger woord zullen houden. Slechts weinigen hebben overigens den moed om in de kringen waar zij verkeeren op het bewaren van eene rustige houding aan te dringen, uit vrees van voor verraders des Vaderlands te worden uitgescholden. Intusschen gaat de aanleg der groote werken ongestoord voort; de brug over den Weichsel zal denkelijk nog vroeger dan eerst voorgenomen was voltooid zijn, en de nieuwe houten kazernen tusschen die rivier en het stadsslot, in den vroeger prachtigen maar nu geheel verwoesten tuin van dit laatste, zullen nog in dezen herfst gereed wezen. Ook aan het station van den Petersburger spoorweg en aan dien weg zelf wordt ijverig gearbeid.

De nieuwe gouverneur, graaf Lambert, is een ongehuwd en bemiddeld man, van ongeveer veertig jarigen leeftijd, die alles aanwendt om zich de liefde en het vertrouwen der Polen te verwerven. Bij sommigen gelukt hem dit, maar, zoo als boven gezegd is, de meer opgewonden partij houdt al die voorkomendheden voor niets anders dan de vruchten harer demonstratien, en zegt niet voldaan te zullen zijn dan met eene geheele herstelling der Poolsche nationaliteit, wel niet met geheele afscheiding van Rusland, maar toch als afzonderlijk Rijk, des noods met een Russischen Grootvorst als Koning, maar met eene eigene Constitutie, die door eene eigene militie moet gehandhaafd worden.

Per Telegraaf.

WEENEN 2 September.

De wijziging die in het Fransch gezantschap heeft plaats gehad wordt hier zeer goed opgenomen.

WEENEN 3 September.

Het Miskolezer Comitaat heeft besloten zich aan het protest van het Pesther Comitaat tegen de ontbinding van den Hongaarschen Landdag aan te sluiten. Ook van de overige Comitaten worden protesten verwacht.

KRAKAU 2 September.

De gisting in Litthauen blijft voortduren en de door de Regering genomen maatregelen maken het verkeer langs hoe moeijelijker.

Volgens een brief in de Czas zou het aantal der bij de laatste oproerige tooneelen te Wilna gekwetste personen wel honderd bedragen. Vijf personen zijn oogenblikkelijk dood geschoten.

TURIJN 2 September.

Het officieel Dagblad des Koningrijks deelt de Koninklijke besluiten van gisteren mede, waarbij het ontslag van den heer Minghetti aangenomen en de heer Ricasoli voor het departement van binnenlandsche zaken benoemd wordt, terwijl hij *ad interim* met het ministerie van buitenlandsche zaken belast blijft. Na zijne portefeuille te hebben overgereikt is de heer Minghetti heden naar Bologna afgereisd.

Halim pacha woonde gisteren eene Koninklijke jagtpartij bij, die te Stupingi gehouden werd.

Men meldt uit Perugia aan het Dagblad van Turijn, dat eene patrouille van bersaglieri, bij het doortrekken langs de grenzen bij San Lorenzo, vermoedelijk door hunnen gids misleid, het Pauselijk grondgebied heeft overschreden. Onder de Franschen ontstond hierdoor een oogenblikkelijk alarm, maar na wisseling van verklaringen tusschen de officieren is de patrouille op Italiaansch grondgebied teruggekeerd.

De heer Farini is, uit Duitschland teruggekeerd, op zijn landgoed nabij Turijn aangekomen.

De Paeze van Napels zegt dat de Engelsche vloot naar Civita Vecchia is gestevend.

De Italiaansche leening wordt 71.40 genoteerd.

BOLOGNA 1 September.

De inwijding der Romeinsche spoorwegen heeft heden plaats gehad. De trein is van Bologna te Forli aangekomen, onder het gejuich eener ontelbare menigte, die zich overal langs den weg van het konvooi zamenpakte.

RAGUSA 2 September.

Omer pacha heeft aan de Turksche overheden medegedeeld dat de krijgsoperatien tegen de opstandelingen gisteren zijn aangevangen, maar belooft tevens de meest mogelijke gematigdheid in acht te zullen nemen.

MADRID 2 September.

De Correspondencia berigt, dat de Cortes den 25 october zullen geopend worden. In de troonrede zal aangekondigd worden eene constitutionele hervorming in vrijgevigen zin.

LONDEN 3 September.

KOFFIJ vast. — SUIKER flaauw. — THEE gevraagd. — RIJST. Arracan 9/9 a 10/3, zeilende dito 10/ a 10/1. — LIJNZAAD. Zwarte Zee 55/6 a 56/6, Morchansky 53/ a 54/, Archangel 52/, Riga 46/ a 52/. — TALK in loco 45/6, nieuwe 47/6, Najaar 47/6. De markt is vast. Heden werden afgedaan 785 en aangev. 630 v. — Sch. IJZER 51/7$\frac{1}{2}$.

LIVERPOOL 3 September.

KATOEN. Heden werden 12,000 balen afgedaan tot vaste prijzen.

BERLIJN 3 September.

ROGGE: Sept. 49, Najaar 49. — OLIE: Sept. $12\frac{5}{12}$, Najaar $12\frac{1}{3}$.

MADRID 2 September.

Spanje 2 pc. 42.90; dito 3 pc. 49.25.

PARIJS 3 September.

Frankrijk 3 pc. 69.10; dito $4\frac{1}{2}$ pc. 98.55. Crediet Mob. 765. Spanje 2 pc. $42\frac{1}{8}$; dito binnenl. 3 pc. —.

LONDEN 3 September.

De Geconsolideerden 3 pc. 93. Spanje 2 pc. $42\frac{1}{4}$; dito 3 pc. $49\frac{3}{4}$; dito Cert. $5\frac{3}{8}$; dito Amort. $16\frac{5}{8}$. Mexico 3 pc. $21\frac{1}{2}$. Ecuador $14\frac{3}{4}$. Peru $4\frac{1}{2}$ pc. 97; dito 3 pc. 78.

WEENEN 3 September.

Oostenrijk, Metall. 5 pc. 68; dito Nat. 5 pc. 81. Wissel op Londen *f* 137.

ANTWERPEN 3 September.

Oostenrijk, Metall. 5 pc. $48\frac{3}{4}$; dito Nation. 5 pc. $57\frac{3}{4}$.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 3 September.

In het bij dit N.º behoorend Bijvoegsel zijn opgenomen: 1º, het verslag der heden alhier gehouden zitting van den Gemeenteraad; 2º, het verslag der heden gehouden vereenigde zitting der beide Kamers van de Staten-Generaal tot sluiting der Zitting; 3º, aan de Tweede Kamer aangeboden wetsvoordragten tot onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg van straten enz. voor de regelmatige uitbreiding van Rotterdam en ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van Leyden naar Woerden.

Z. M. heeft goedgevonden, aan HD. adjudant in buitengewone dienst, den schout bij nacht H. Wipff, directeur en kommandant der Marine te Vlissingen, en aan den luit. ter zee van de 1ste kl. N. M. J. Kroef, adjudant van gemelden directeur-kommandant, vergunning te verleenen tot het aannemen en dragen der versierselen, de eerste van ridder der 1ste kl. en de tweede van ridder der 3de kl. van de orde van Nischan Iftihar, hun geschonken door Z. H. den Bey van Tunis; — aan mr. A. J. Hesselink, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen als burgemeester der gemeente Grijpskerk, en als auditeur bij den schuttersraad van het 1ste bat. rustende schutterij in de prov. Groningen; het door den gemeenteraad van Grijpskerk aan mr. A. J. Hesselink, burgemeester en secretaris dier gemeente, op zijn verzoek verleende eervol ontslag uit laatstgemelde betrekking met Zijne goedkeuring te bekrachtigen; — tijdelijk in dienst te stellen als directeur van 's Rijks kweekschool voor vroedvrouwen dr. L. Lehmann te Amsterdam; — tot schoolopziener in het zevende schooldistrict van de prov. Zuidholland te benoemen den heer J. Broedelet, te Gouda.

Z. M. heeft goedgevonden: 1º, aan de nagemelde officieren bij de dd. schutterijen, op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen, te weten te Zutphen, aan J. Meijer Drees als 1ste luit.; te Dordrecht, aan L. Masion M. Jz., als kapitein, met vergunning om de uniform der schutterij, met de onderscheidingsteekenen aan zijn rang als kapit. verbonden, voortdurend te dragen; te Amsterdam, aan mr. E. J. Everwijn Lange als 2de luit.; 2º, te benoemen: te Zutphen, tot 1ste luit. mr. J. E. van Löben Sels, thans 2de luit., tot 2de luit. D. Croese, thans adjud.-onderoffic.; te Rotterdam, tot 1sten luit. mr. D. H. Delprat, thans 2de luit.; tot 2den luit. J. M. Minderop, thans schutter; te Dordrecht tot kapit. D. Gips Dkz.; thans 1ste luit.; tot 1sten luit. C. Gips D.-Bz., thans 2de luitenant.

De Minister van Finantien heeft bekend gemaakt, dat bij hem ontvangen is eene som van *f* 448.25, door een onbekende, onder het postmerk Rotterdam van den 31 augustus jl., tot voldoening van aan den Lande verschuldigd successieregt ingezonden.

Beroepen tot predikant bij de Chr. Afgesch. gemeente te Oude Pekela de kandidaat B. J. van den Berg, en te Boxum (Friesland) de kandidaat J. ten Hoor.

KRALINGEN 3 *september.* Bij den Burgerlijken Stand alhier zijn in de maand augustus 1861 aangegeven 13 geborenen, 7 overledenen en gehuwd 3 paren.

HEINENOORD 2 *september.* — In de zitting van den Gemeenteraad van den 26 augustus ll. is met 3 tegen 1 stem besloten niet toe te laten tot Raadslid den heer P. Leeuwenburgh W. Bz., op grond dat een stembriefje waarop geschreven stond „de heer P. Leeuwenburgh" door de meerderheid van het stembureau als eene stem was toegekend aan P. Leeuwenburgh W. Bz.

De verkozene had met inbegrip van het betwiste stembriefje van de 42 geldig uitgebragte stemmen er 22 op zich vereenigd.

'S GRAVENHAGE 3 *september.* — In deze residentie zijn aangekomen en afgestapt aan het Hôtel de l'Europe, de graaf Luigi Rali Opizzoni, secretaris van legatie van Z. M. den Koning van Italië bij het gezantschap alhier, en de heer Serge Elaguine, kapitein bij de Keizerlijke Russische marine, en in het hôtel de Oude Doelen de markies de Noailles van Parijs.

—In deze residentie is aangekomen mgr. Steins Bisschop, bisschop van Nicopolis en apostolisch vicaris van Bombay.

— De commissie voor de Staats-spoorwegen is met den heer ingenieur Waldorp uit deze residentie vertrokken, om onderzoek te doen voor de rigting van den aan te leggen spoorweg tusschen Zutphen en Enschedé.

— In de zitting van den Gemeenteraad van heden zijn beëedigd en geïnstalleerd de heeren Varkevisser, Collot d'Escury, van der Duyn, Schmolck, van der Heim, de Pinto, Polak Daniels, van Kerkwijk, Hooft, van Gogh en Meijer, op nieuw benoemd, en de heer mr. W. F. G. L. François, in de plaats van den heer van der Kemp gekozen, tot leden van den Gemeenteraad.

Door den Voorzitter is medegedeeld dat is ingekomen eene resolutie van Gedeputeerde Staten, houdende goedkeuring van het Raadsbesluit tot het verleenen van concessie aan den heer C. Soetens, voor den aanleg van eene railroute van 's Gravenhage naar Scheveningen.

Zijn benoemd tot wethouder en ambtenaar van den burgerlijken stand, de heer baron Collot d'Escury; tot voorzitter der commissie tot het afnemen der examina aan jongelieden die op het stedelijk gymnasium wenschen te worden toegelaten, de heer Polak Daniels; tot hulponderwijzer van de 3de klasse bij de gemeente-armenschool op de Ammunitiehaven, de heer A. L. Roest, hulp-onderwijzer 4de klasse bij die school.

Door het vertrek buiten de stad gedurende eenigen tijd van jhr. Ver Huell, is in diens plaats tot lid der jury voor het Fransch tooneel benoemd de baron van der Duyn.

Na eenige discussie is besloten om vooralsnog geene leerlingen van wege de gemeente te plaatsen aan 's Rijks kweekschool voor vroedvrouwen te Amsterdam.

Vervolgens werd behandeld een nader adres van heeren redacteurs van het Dagblad van Zuidholland en 's Gravenhage. Na eenige beraadslaging is met 18 tegen 12 stemmen verworpen een voorstel van den heer de Pinto, om, ingevolge het ontvangen adres, de jaarlijksche uitkeering op *f* 1000 te bepalen, maar is daarentegen aangenomen met 26 tegen 4 stemmen een voorstel van den heer Kappeyne van de Coppello, om Burgemeester en Wethouders uit te noodigen met de redacteuren in nadere onderhandeling te treden over het bedrag van die jaarlijksche uitkeering, en wel in dien geest, dat dit bedrag op *f* 2000 bepaald blijft, maar dat gedurende zeker aantal jaren dit bedrag verminderd wordt, ten einde de nieuwe onderneming in de hand te werken. Tegen: de heeren van Gogh, Smissaert, Janssens en de Pinto.

— In de zitting van den Hoogen Raad der Nederlanden van heden is behandeld de zaak van N. Kern te Alkmaar, requirant van cassatie tegen een arrest van het Hof in Noordholland dd. 31 mei jl., waarbij hij is veroordeeld tot 12 jaren tuchthuisstraf ter zake van moedwillige brandstichting in een gebouw, waardoor niet te voorzien was dat eenig menschenleven in gevaar kon worden gebragt. De heer mr. Jac. van Gigch, advocaat van den requirant, droeg als middel van cassatie voor en lichtte het toe: schending van art. 183, alinea 4, in verband met de artt. 175, 427, 443, n.º 1 en art. 1, wetboek van strafvordering. De heer advokaat-generaal mr. Römer zal in deze conclusie nemen op maandag 9 dezer.

LOOSDUINEN 2 *september.* — Ll. zaturdag is bij den landbouwer A. Spek, in de duinen onder deze gemeente, brand uitgebroken, die spoedig een ernstig aanzien verkreeg. Zoowel de spuit der gemeente als die van den heer D. R. Gevers Deynoot waren met den meesten spoed op de plaats des onheils tegenwoordig. Door gebrek aan water moest men schuur, koeijenstal en twee hooibergen laten uitbranden; evenwel mogt men er in slagen de woning te behouden, terwijl men den brand den volgenden morgen geheel meester was. Genoemde bouwman, die een huisgezin met 10 kinderen heeft, ziet door deze ramp de vruchten van zijnen zomerarbeid geheel in de asch gelegd en is genoegzaam van alles beroofd.

LEYDEN 2 *september.* — Heden morgen werd door den concierge van het Raadhuis alhier een onderzoek ingesteld naar eene lekkage in het door hem bewoonde huis. Op een looden vlak ter hoogte van ruim 30 voet gekomen zijnde, bevond hij, dat er eene verzakking had plaats gegrepen, waardoor het water niet naar den verlaatbak kon worden afgevoerd, maar tot zijne groote verwondering ontdekte hij in dat water eenig gewoel, hetwelk bij nader onderzoek bleek gewone riviervisch (aas) te zijn, en eenig kroos, vermoedelijk afkomstig van den onlangs plaats gehad hebbenden waterhoos. Een aantal exemplaren dier visch zijn nog levend te bezigtigen.

LEYDEN 3 *september.* — Heden is alhier tot doctor in de regten bevorderd de heer R. F. W. Sloet, geb. te 's Gravenhage, na verdediging van Theses Juridicae Inaugurales.

AMSTERDAM 2 *september.* — Bij het bestuur der Vereeniging tot werkverschaffing aan minvermogenden alhier is van H. M. de Koningin ontvangen een allerkeurigst porselein theeservies (Saksischen vorm), om te dienen als prijs bij de aanstaande verloting dier Vereeniging, bij gelegenheid van haar tienjarig bestaan.

ENKHUIZEN 1 *september.* — De zesde aangekomen haringbuis, de Johanna Margaretha, stuurman K. Visser, had een voorraad van $13\frac{1}{2}$ last of 189 ton haring, zijnde juist zoo veel als die van de laatst vorige buis.

UTRECHT 3 *september.* — Gisteren middag zijn hier van Soestdijk aangekomen H. M. de Koningin-Moeder en Prins en Prinses Hendrik, uitgeleide doende aan den Groothertog en de Groothertogin van Saksen-Weimar-Eisenach, die naar Eisenach terugkeerden. Na het vertrek van den trein naar Duitschland is het hooge gezelschap weder naar Soestdijk vertrokken.

'S HERTOGENBOSCH 2 *september.* — Gisteren avond is achter den doven op het Hinthamereinde, zekere S., timmermansknecht, door de twee gebroeders v. B. zoodanig geslagen, dat men voor zijn leven vreest; de daders zijn voorloopig in arrest genomen.

— Ll. woensdag ontstond brand bij den landbouwer J. Korsten, op Eikenhorst onder Schijndel; de brand deelde zich zoo spoedig aan de belendende schuur en stalling mede dat alles totaal is afgebrand. Het vee en de meubelen zijn gered, doch bijna de geheele oogst is vernield.

APELDOORN 3 *september.* — Men verneemt dat bij het 5de regement dragonders is ontvangen van Z. K. H. den Prins van Oranje voor den staftrompetter een fraai gouden horlogie met ketting, als belooning voor het opdragen van een muziekstuk aan Z. K. H., als bevelhebber der kamperende troepen; voor den wachtmeester Rijke, die als vaste ordonnance dienst deed, een gouden horlogie, en voor den trompetter Boers, die als trompetter bij de manoeuvres dienst heeft gedaan, een zilveren horlogie.

HARDERWIJK 1 *september.* — Den 14 dezer zal van hier vertrekken en overgaan aan boord van het schip Constance, gezagvoerder M. Kimmerer, liggende te Rotterdam, bestemd naar O. I., een detachement sterk 150 militairen, onder bevel van den van verlof naar Java terugkeerenden luit.-kolonel der O. I. inf. W. Lammerée, medegeleiders de 2de luits. der inf. G. S. K. J. Ruempol, S. J. E. J. V. Barthelemy en F. J. Schut, met bijvoeging van den offic. van gez. 3de kl. F. van Gelder.

HARDENBERGH 1 *september.* — Op de gemeentebegrooting over 1862 zijn de inkomsten, voortvloeijende uit de marke van Hardenbergh, op *f* 700 uitgetrokken. Van de marken hebben 103 personen afstand gedaan.

ASSEN 31 *augustus.* — Bij het gemeentebestuur van Coevorden is door den heer H. Boom alhier aanvrage gedaan om die stad door gaz te verlichten, tegen een jaarlijksch abonnement van stadswege. Het gemeentebestuur heeft dit, onder nadere goedkeuring des Konings, ingewilligd.

LEEUWARDEN 1 *september.* — De voorbereidende werkzaamheden tot den aanleg der spoorweglijn van Harlingen naar Leeuwarden, zijn thans zoodanig gevorderd, dat reeds een aanvang is kunnen worden gemaakt met de onderhandelingen over de onteigening der benoodigde gronden. De spoorweg-ambtenaren ondervinden allerwege ondersteuning en tegemoetkoming in hunne zoo moeijelijke taak. Dezer dagen zijn te Dronrijp vergaderingen gehouden, op welke al de eigenaren, wier gronden door den spoorweg in de gemeente Menaldumadeel gesneden worden, zich bereid verklaard hebben die ten behoeve van den spoorweg af te staan, voor een prijs vast te stellen door drie deskundigen, waarvan een te benoemen door den eigenaar, een door den Staat en een door den kantonregter.

Kunstnieuws.

ROTTERDAMSCHE SCHOUWBURG.

Opening der Hoogduitsche Opera-voorstellingen in het saizoen.

Toen wij in het vorige jaar, omstreeks dezen zelfden tijd, onder nagenoeg denzelfden titel, een artikel voor de rubriek Kunstnieuws schreven, hadden wij het geluk de eindelijke vervulling van den wensch naar het bezit van een eigen opera-gezelschap te mogen constateren en, met het oog op den uitslag der eerste voorstelling, meenden wij onze stadgenooten te mogen geluk wenschen met het bezit van het opera-gezelschap, zoo als het toen was zamengesteld, terwijl wij ten slotte den wensch uitspraken dat het de blijvende en toenemende belangstelling van het publiek mogt ondervinden.

Die gelukwensch is in den loop van het vorige saizoen door de uitkomst niet beschaamd. In den regel hadden wij voortreffelijke opvoeringen, waarbij al de leden van het opera-gezelschap ijver zoowel als talent, uitmuntende gaven zoowel als lofwaardige studie, in meerdere of mindere mate ten toon spreidden. En de belangstelling, de bijval van het publiek, — zij waren inderdaad steeds stijgend; men heeft de door ons geleverde verslagen van de gegeven voorstellingen slechts vlugtig door te loopen, om daarvan de talrijke bewijzen te vinden. De gelukkige slotsom van dit alles was dat, met het eind van het vorige saizoen, de Hoogduitsche opera in onze stad voor goed gevestigd kon worden geacht; mogt het vroeger betwijfeld zijn, nu had men gezien en ondervonden dat Rotterdam waarlijk behoefte had aan een goed eigen opera-gezelschap en tevens dat de mogelijkheid bestond om die behoefte in den vollen zin des woords te vervullen.

Dit succès, het populair worden der opera-voorstellingen ten onzent, is gebleken ten naauwste zamen te hangen met het populair worden van de voornaamste bestanddeelen van het opera-gezelschap zelf, dat zelfs eene stellige voorwaarde daarvan uitmaakte. En dit nu, bij al het goede dat in de ingenomenheid van het publiek voor de onderneming was gelegen, maakte, bij de nadering van het nieuwe saisoen, de taak van het comité juist niet gemakkelijk.

Verschillende omstandigheden zouden wijzigingen brengen in het personeel; hoog gewaardeerde eerste leden van het gezelschap, anderen wier ijver en talent men onder bepaalde omstandigheden had leeren achten, zouden voor goed of tijdelijk aan het gezelschap ontvallen, moesten door anderen worden vervangen. Hunne individuële werkzaamheid, het voortreffelijk ensemble dat hunne zamenwerking opleverde, zou verloren gaan, en wat zou daarvoor in de plaats komen? De glansrijke herinnering wierd zoo ligt gevaarlijk voor de nieuw geopende toekomst; de geestdrift waarmede toegejuicht *was*, moest bijna onvermijdelijk de geestdrift temperen waarmede men toejuichen *zou*.

De eerste voorstelling (eene buitengewone) op gisteren avond heeft bewezen dat dit gevaar bestond, dat het bijna onvermijdelijke werkelijk heeft plaats gehad. Het stuk, voor die eerste opvoering gekozen, was Mozart's *Don Juan*. Reeds vroeger hebben wij, met vermelding der redenen, gezegd dat deze opera uitnemend geschikt is om de krachten van het opera-gezelschap, zijne voornaamste leden, het orchest, enz. te leeren kennen. De billijkheid eischt van den totaalindruk reeds dadelijk te zeggen dat zij getuigt van de ijverige, grootendeels goed geslaagde pogingen van het comité om op nieuw een goed geheel zamen te stellen. Zelfs mogen wij van gewigtige verbeteringen spreken. Het orchest, voor zoo ver daarover na eene korte kennismaking te oordeelen valt, schijnt ons bepaald nog beter zamengesteld dan vroeger; met name is het strijkquartet, althans wat de violen en alten betreft, op allezins bevredigende wijze bezet. En indien het niet te ontkennen valt dat de kracht van het orchest bij deze eerste voorstelling doorgaande werd overdreven en dat eenheid en juistheid van voordragt bij de elkander grootendeels nog vreemde elementen op meer dan een punt te wenschen overliet, men mag vertrouwen dat, wat er nog aan het ensemble en de fijnere schakering moge ontbroken hebben, bij de volgende voorstellingen al zeer spoedig verdwijnen zal. De bekwaamheid van den heer Skraup, dien wij met genoegen op nieuw den dirigeerstok zagen voeren, waarborgt het ons. Ook het koor, hoezeer naar wij vernamen nog niet geheel voltallig, werkte met eenheid en kracht en meer nog dan in het vorige jaar verdiende het dat het heerlijke „Freiheit" enz. uit de eerste finale werd gebisseerd.

Men vergeve ons dat wij van orchest en koor het eerst hebben gesproken. Er ligt zulk eigenaardig genoegen in oude kennissen weer te zien en hun te zeggen, dat zij er nog even goed, ja beter uitzien dan bij de scheiding. Was het niet een soortgelijk gevoel dat het talrijk opgekomen publiek gisteren avond bezielde, toen het den heer Brassin (die de rol van Masetto vervulde op de hem eigene verdienstelijke wijze en de zangpartij ook in de ensembles duidelijk deed uitkomen) bij zijn optreden met het koor door een herhaald salvo van daverend applaudissement begroette? Hoe jammer dat men buiten de mogelijkheid was een anderen hoog gewaardeerden kunstenaar, den heer Dalle Aste, eene dergelijke hulde te brengen. Voorzeker, zij zou niet hebben ontbroken, wanneer hij als Leporello ware opgetreden en eene, wij hopen spoedig voorbijgaande, ongesteldheid hem niet had genoodzaakt zijne partij over te dragen aan den heer Abiger, den tweeden bas van het gezelschap. Den heer Dalle Aste als Leporello bij een teleurgesteld en daardoor welligt eenigzins geïdisponeerd publiek te vergoeden, ware niet wel mogelijk; de heer Abiger heeft zich echter een degelijk kunstenaar getoond, met een rond en helder geluid toegerust en die in minder omvangrijke en velerlei kracht vereischende rollen dan die van Leporello uitnemende diensten zal kunnen bewijzen.

Wij mogen, wij willen ons niet op het sabreuse terrein van vergelijkingen wagen en, terwijl wij ons verontschuldigen van in den loop van ons geschrijf het *honneur aux dames* te hebben veronachtzaamd, haasten wij ons te verzekeren dat mevr. Zademack-Doria zich als eene uitstekende zangeres heeft doen kennen, wier omvangrijk en schoon geluid, wier juiste en geacheveerde voordragt aan de rol van Donna Anna alle regt deed wedervaren. Daarbij zingt zij met gemak, met blijkbare meesterschap ook over de moeijelijkheden harer partij, en tevens met warmte en gevoel, die echter zorgvuldig binnen de palen van den zuiveren smaak blijven. Met al die eigenschappen zal zij zich ongetwijfeld, gelijk aanvankelijk reeds duidelijk bleek, al spoedig van de gunst des publieks verzekerd mogen achten. Reeds dadelijk zal zij, morgen avond, in de rol van Norma daartoe in de gelegenheid zijn.

Mej. Gunther heeft in de hoogst moeijelijke en niet zeer dankbare rol van Elvire werkelijk geschitterd. Hare stem moge minder krachtig zijn dan die van mevrouw Zademack-Doria en de inspanning bij het adembalen van tijd tot tijd bij haar merkbaar wezen, het timbre is fraai en blijft dat in de verschillende registers, — eene eigenschap, die wij op hoogen prijs stellen. Daarbij weet zij veel gevoel, veel kleur in hare voordragt te leggen en bij de goede dramatische opvatting en houding, van welke zij gisteren avond blijk gaf, mogen wij haar als eene hoogst welkome aanwinst voor het gezelschap begroeten en zien wij haar optreden in hoofdrollen met groote belangstelling te gemoet.

Mej. Frey was inderdaad, zoo als de repetitie heeft doen voorspellen, eene allerliefste Zerline. Aan een aangenaam en helder geluid paart zij eene smaakvolle voordragt. Beide leden thans eenigermate onder den invloed eener koortsachtige ongesteldheid. Dit in aanmerking nemende, mag men vertrouwen dat zij in dit gezelschap hare plaats waardig zal vervullen.

De heer Duschnitz heeft in de zware titelrol aan onze verwachtingen niet geheel beantwoord. Klaarblijkelijk eigent zich zijn geluid en zijne voordragt meer voor het lyrische genre. Daar waar hij zich eenigzins in dat genre kon vertoonen — b. v. in de serenade — heeft hij zich goed gekweten. Hadden wij op sommige punten meer kracht en verve, op andere weder wat meer losheid gewenscht, over het algemeen zong hij niet onverdienstelijk. Wij verwachten echter van hem in meer met zijne individualiteit strookende rollen iets beters.

De heer Dalfi, die de partij van Don Octavio zong, bezit een goed en fraai getimbreerd tenorgeluid, waarvan hij, zooals ons vroeger bleek, een goed gebruik weet te maken. Des te meer betreuren wij dat hij zich voor het publiek tot overdreven inspanning liet vervoeren, waaronder de gehalte en zuiverheid van zijn geluid leed en hetwelk op zijn succès van ongunstigen invloed was, terwijl wederkeerig de te ver gedreven koelheid der hoorders op den zanger zeer belemmerend terugwerkte. Wij hopen en vertrouwen echter dat de heer Dalfi, die een nuttig lid voor het gezelschap zal kunnen worden, mits men hem niet ontijdig ontmoedige, spoedig gelegenheid zal vinden tot het nemen eener revanche.

Na nog te hebben geconstateerd dat de partij van den

gouverneur, ofschoon slechts eventueel, door den heer Kohlmeijer gisteren avond zeer bevredigend werd gezongen, dat de meeste ensemble-stukken, vooral het sextet in het tweede bedrijf, gelukkig réusseerden, en dat tegenover de drie dames-zangeressen de eer der terugroeping, die haar te beurt viel, het bewijs was dat het publiek hare verdiensten heeft erkend, kunnen wij niet anders dan den wensch uitspreken dat wat deze eerste voorstelling bevredigends opleverde nader moge bevestigd en versterkt, het minder volmaakte daarentegen allengs opgeheven worden, opdat, wanneer de kennis voor goed gemaakt zal zijn, warme ingenomenheid zich moge openbaren.

De mise en scène leverde gisteren avond geen stof tot eenige bijzondere (allerminst loffelijke) vermelding; met de veranderingen van het, toch niet zoo bijzonder gecompliceerde decoratief, scheen nog al gehaspel te zijn. Radikale veranderingen op dit punt blijven wenschelijk, mits zij maar verbeteringen zijn en niet, zoo als ten aanzien van het voorscherm het geval is, op eene onbehagelijke compositie en eene alles behalve illusie makende uitvoering uitloopen.

245ste Staats-Loterij.

5de Klasse, 13de Lijst.

Trekking op 3 September.

GETROKKEN PRIJZEN.

Prijs van *f* 1000: N.° 4119 10885 14904 19596
" " - 400: " 9147 9631
" " - 200: " 15687 19052 19588
" " - 100: " 21 2521 3851 13792 14177 15823 18211 18328 18357

Prijzen van *f* 70:

16	1710	4482	7332	9356	11794	14060	17142
95	1749	4652	7484	9416	11828	14092	17156
115	1800	4684	7530	9457	11891	14194	17170
202	1968	4691	7699	9481	12017	14261	17220
210	1991	4711	7800	9648	12049	14279	17235
221	2122	4928	7858	9661	12110	14344	17261
258	2136	5106	7872	9761	12194	14348	17286
358	2145	5158	7948	9784	12250	14459	17363
368	2157	5309	8007	9822	12255	14465	17435
378	2202	5314	8011	9832	12309	14495	17710
379	2242	5319	8024	10004	12317	14525	17807
427	2408	5481	8122	10009	12323	14764	17903
458	2483	5732	8206	10087	12340	14865	17962
462	2553	5768	8224	10200	12583	14891	18049
477	2603	5866	8227	10242	12618	14931	18105
482	2632	5981	8243	10307	12687	15080	18116
548	2741	6050	8293	10338	12775	15206	18148
562	2815	6119	8335	10419	12845	15251	18527
688	3333	6271	8414	10510	12967	15258	18687
730	3574	6390	8450	10522	13164	15347	18776
880	3625	6452	8483	10628	13200	15946	18822
909	3735	6523	8533	10699	13235	16046	18902
939	3758	6525	8546	10708	13274	16153	18905
955	3795	6782	8721	10719	13285	16269	18926
977	3833	6915	8805	10865	13413	16377	19024
1061	4018	6977	8849	11161	13416	16473	19198
1072	4023	7033	8873	11168	13521	16515	19281
1167	4183	7068	8977	11190	13587	16523	19324
1187	4205	7113	9003	11242	13613	16554	19437
1257	4241	7169	9020	11277	13696	16582	19451
1390	4243	7219	9034	11385	13712	16681	19474
1440	4270	7224	9056	11507	13826	16722	19529
1687	4303	7282	9160	11618	13897	16869	19541
1690	4377	7303	9276	11676	13915	16949	

SCHAAKSTRIJD

tusschen de Schaakgenootschappen
Vermaak door Oefening, alhier, en | *Oefening en Beleid,* te Gouda.

Rotterdam, Wit. **34.** E 1 — E 4.
Gouda, Zwart. **34.** H 4 — G 5.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 3 September.

OVERLEDEN: M. van de Wouw, d., 1 j. — J. Verstraten, d., 4 m. — H. van der Hoeven, z., 5 d. — E. F. Neumann, z., 1 m. — A. W. van Felsteren, wed. B. van Goor, 77 j. — J. M. Wendte, d., 1 m. — W. van Alphen, d., 11 j. — A. J. M. Planter, d., 1 j. — J. Willebrand, wed. J. J. Kielburger, 73 j.

BEVALLEN: P. Hijmans, geb. van Witsen, levenl. z. — G. Lussenburg, geb. Verhenl, levenl. z. — N. Nortier, geb. Versnel, z. — J. de Graaf, geb. Tuinders d. — E. de Ruyter, geb. Breer, z. — G. C. Bohnen, geb. Martens, d. — A. M. Wijntjes, geb. Baerveldt, z. — M. L. Brenkman, geb. Ontijd, z. — E. M. Mackenzie, geb. van Embden, z. — J. T. M. Haentjens, geb. Simonis, z. — J. J. Veder, geb. Glavimans, z. — J. Miedema, geb. Schaafsma, z. — B. Nieuwenhuyzen, geb. Hayemaye, z. — J. Wisselaar, geb. Dunk, d.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 3 September.

	2 maanden.	Kort.
Londen	11.83¾	11.91¼
dito 3/m.	11.78¾	—
Parijs	55 11/16	—
dito 3/m.	55 9/16	56 5/16
Bordeaux	55 7/16	56 1/16
Hamburg	35 1/16	35¼
dito 3/m.	34 15/16	—
Petersb.	164	—
Livorno	45¾	—
Genua	45⅞	—
Napels	77¾	—
Antwerp.		1 v
Berlijn		175.
	6 weken.	**Kort.**
Frankfort	99¾	—
Augsburg	99½	—
Weenen	83½	—
Triest	83⅛	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 3 September.

	2 maanden.		zigt.	
Londen	11.85	g	11.92½	g
Parijs	55⅝	g	56 5/16	g
Bordeaux	55½	g	—	g
dito ½/m.	56	g		g
Hamburg	35	g	35⅛	p
Genua	46⅛	g	—	g
Livorno	46	g	—	g
Napels	77½	g	—	g
	3 maanden.		**zigt.**	
Madrid	237	g	—	g
Cadix	238	g	—	g
Sevillë	234	g	—	g
Bilbao	235	g	—	g
Lissabon	41¼	g	—	g
Porto	41¼	g	—	g
Petersb.	163	g		g
	6 weken.		**zigt.**	
Weenen	83	g	—	g
Augsburg	99½	g	—	g
Frankfort	99⅜	g	—	g

Rotterdam ⅛.

Beursberigten.

ROTTERDAM 3 September.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.	Werk. Schuld 2½	pCt.	64 1/16	64⅛	64 1/16
"	dito dito 4	"	99 5/16	99⅜	99 5/16
"	Oblig. H.-Spoor. 4	"	88½		
Portugal	Obl. 1856/7/9. 3	"	46 7/16		
Rusland	Obl. te Amst. 4½	"	90		
"	Obl. bij St. 1855 5	"	94 13/16		
Oostenr.	Obl. in Metal. 2½	"	24 9/16		
"	dito dito 5	"	46⅝	46¾	46⅝
"	dito Nationale 5	"	55 3/16	55 5/16	55¼
Equador	Oblig. 1	"	14 3/16		
"	Landwarants	"	4⅛		

NB. Gisteren zijn 3 pcts. Spanje te Londen verhandeld à 50¼ pct.

De beurs verkeerde heden over het algemeen in vaste stemming, zonder belangrijke variatie of handel.

Het Committé der Effecten-Handelaren,
H. A. MARCELIS, *Secretaris.*

Laatste prijzen ten drie ure: Portugal, Obligatien te Londen 1856/59, 3 pc., 46 7/16. Oostenrijk, Metall. Oude, 5 pc., 46⅝; dito Nationale, 5 pc., 55¼. Equad., 1 pc., 14 3/16, 14½, 14½; dito Land-Warrants, 4 5/16.

AMSTERDAM 3 September.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.	Werk. Schuld 2½	pCt.	64⅛	64¼	64⅛
"	dito dito 3	"	76 5/16	76⅜	76⅜
"	dito dito 4	"	99⅜	99½	99 7/16
"	Amort. Synd. 3½	"	92⅜		
"	Hand. Maats. 4½	"	134		
"	O.-I. Leening 4	"	98		
"	Holl. Spw. 4	"			
"	Rijnsp. 4½	"	104⅛		
"	M. van Weld. 4	"			
België	Cert. *Rothsch.* 2½	"	54¼		
Frankrijk	Certificaten 3	"			
Spanje	Buitenlands. 2	"	42 5/16	42⅜	
"	dito 3	"	49⅞		
"	Binn. a *f* 6000 3	"	47 13/16	47⅞	47⅞
"	Amort. Schuld		17 1/16	17⅛	
"	Bew. v. Coup.		5½		
Portugal	Obligatien 3	pCt.	46 15/16		
"	dito 1856/59. 3	"	46⅜	46 7/16	46 7/16
"	dito Uitgest.		40		
Rusland	Ob. *Hope en C.* 5	"	102⅝		
"	dito 1828/29. 5	"	102⅛		
"	Cert. 1831/33 5	"			
"	d.° 1840. 4	"	75⅜		
"	d.° *Stieglitz* 4	"			
"	d.° d.° Nieuwe 5	"	82⅞		
"	d.° d.° 1855 N. 5	"	94⅝	94 11/16	94 11/16
"	d.° te Lond. 4½	"			
"	d.° v. Assign. 6	"	56⅝		
"	Inschr. dito 6	"	56¾		
Polen	Aand. 1835.	"	164		
"	Oblig. 4	pCt.			
Pruissen	Oblig. 1859. 5	"	105⅝		
"	Aand. 1851. 3½	"			
Oostenr.	Ob. *Goll en C.* 5	"			
"	d.° dito 4	"			
"	d.° Met. Oude 5	"	46½	46 9/16	46 9/16
"	d.° N. te Ams. 5	"	69		
"	d.° Nat. Met. 5	"	55	55⅛	55⅛
"	d.° Metalliek. 2½	"	24½	24 9/16	
"	W. Ad. fl 250 4	"	191		
Brazilië	1824, £ 100 5	"			
Equador	£ 100 1	"	14⅜	14 13/16	14¾
Venez.	Obligatien 3	"			
"	Uitgestelde 1½	"	9 1/16		
Grenada	Obligatien 4½	"	13⅞		
"	Uitgestelde		5	5 1/16	
Mexico	Obligatien 3	"	20⅝	20¾	
Illinois	7	"	86½		

Handelm. op recc., 133¾, 133⅞, 133⅞; Rijnshares 171. Rusland, Cert. te Londen, 1859, 3 pc., 59⅞, 60, 60; dito bij Hope en Co., 1850, 4½ pc., 89⅞; dito Spoorw. Actien, 5 pc., 196½, 197¼, 196¾. Weener Aand. 1860, 5 pc., 365; Fr. Oostenr. Spoorw. Oblig., bij Hope *f* 123. Brazilië 1858, 4½ pc., 88; dito 1860, 4½ pc., 88, 88⅛. Griekenl., 1825, 5 pc, 6¾, 6⅞, 6¾. Turken 142.

Beleening 3, Prolongatie 2½, Disconto 3 pc.

Hollandsche fondsen nagenoeg onveranderd, 3½ pct. Thesaurie een weinig flaauwer. Buitenlandsche fondsen over 't algemeen vrij vast. Ecuador gevraagd en hooger.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 64⅛, Spanje, 2 pc, 42 5/16 a ⅜; dito binnenl., 3 pc., 47⅞. Oostenr., Metall., 5 pc., 46 9/16 a ⅝; dito Nat., 5 pc., 55 3/16.

Handelsberigten.

ROTTERDAM 3 September.

TABAK. Heden werden uit de eerste hand afged. 26 v. Maryland, ex Ellen Steward, en 12 v. dito, ex Casilda.

ARAK. Heden zijn verkocht 25 leggers Sourabaija, ex [illegible], prijs en koopers geheim.

BOTER. 1ste kwaliteit *f* 47, 2de *f* 45, 3de *f* 43.

GRANEN. Verkocht: Tarwe, 154 ℔ Nieuwe Witbonte Poolsche *f* 375. Rogge, 144 ℔ Nieuwe Arch. *f* 218.

SCHIEDAM 3 September.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 143 ℔ Riga Poolsche *f* 214 1/m.; 143 ℔ Archangel *f* 215 1/m. Gerst, 127 ℔ Pernau *f* 211 6/w.

MOUTWIJN, per Ned. Vat zonder fust *f* 12 —.
JENEVER, " " " " " - 17.50.
AMST. PROEF " " " " " - 18.75.
Alles zonder de belasting.
SPOELING per Ketel ...... *f* 0 80.

AMSTERDAM 3 September.

TABAK. Heden zijn uit de 1ste hand afgedaan 65 v. Maryland, per Copernicus.

HUIDEN. In de heden door de NHM. gehouden veiling is alles verkocht als volgt: 2000 drooge Buenos-Ayres tot 51½ a 67 c.; 200 dito Paarden- tot 33½ c.; 500 drooge Buenos-Ayres tot 56 a 66½ c.; 200 dito Paarden- tot 25½ c.; 500 Buenos-Ayres tot 46 a 60½ c.; 100 dito Paarden- tot 24 c.; 1000 drooge Buenos-Ayres tot 51 a 68½ c.; 194 dito Paarden- tot 23½ c.; 703 drooge Buenos-Ayres tot 43 a 61 c.; 1133 dito Buenos-Ayres en Monte-Video tot 49½ a 53½ c.; 164 dito tot 48 a 53 c.; 200 Buenos-Ayres Paarden- tot 32½ c.; 1900 gezouten Buenos-Ayres tot 27 a 36 c.; 3222 dito tot 26 a 36½ c.; 1991 dito tot 28 a 36½ c.; 11,755 dito Horens tot *f* 15½ per 208 stuks.

GUTTA PERCHA. Van de heden bij inschrijving aangeboden 3 partijtjes, zijn 2 tot geheimen prijs verkocht en 1 niet gegund.

LONDEN 2 September.

SUIKER stil, voor laag bruin is echter meerdere vraag; Havana n.° 10½ zeilende 25/9. Geraffineerde stil, doch vast; bruine lompen 48/6. Voorraad 84,467 ton. — KOFFIJ met goede vraag voor Plantation Ceylon, ord. en goed ord. Rio 51/6 a 53/. — THEE prijsh. — RIJST. Met belangrijke vraag voor specul. en export tot iets hoogere prijzen; goede nieuwe Rangoon 10/6, Bengal 11/ a 13/3. Voorr. 39,731 ton. — INDIGO prijshoudend; 150 k. O. I. verkocht van 4 a 8 d. avans. — WAS. Japansche good block 58/. — VRUCHTEN. Krenten met goede vraag 1/ a 2/ hooger; nieuwe Patras 42/. Valencia Rozijnen 46/. — KATOEN prijshoudend. — SCHELLAK iets hooger; mooi D. C. oranje £ 11.7.6; goed rood £ 8.10/. — METALEN. Zink vast £ 18.2.6 a £ 18 17.6. Schotsch Gietijzer hooger op 51/7½. Tin hooger. Straits 117/, Banca 118/. — LIJNZAAD vast, Bombay 60/, Taganrog 56/6. — OLIEN. Lijn- vast 32/; Ceylon Cocos- 42/6; Cochin- 44/6; Palm- prijshoudend, puik 41/6 a 42/; Terpentijn- 66/. — TALK flaauw 47/6, Oct./Dec. 47/koopers. Voorj. 47/6. Voorraad 45,895 v.

GRAANMARKT. De aanvoer van binnen- en buitenl. soorten was heden vrij groot. Nieuwe Eng. Tarwe met goeden handel bedong 2/ a 3/ boven de notering van ll. maandag. Oude 1/ hooger. Buitenl. met geringe vraag 1/ hooger. Amerik. Meel 6 d. a 1/ per vaatje hooger. Gerst, Boonen en Erwten prijshoudend. Goede Haver bedong vorige prijzen. Lijnzaad iets hooger. Raapzaad prijshoudend. De aanvoer bedroeg gedurende de afgeloopene week: Tarwe 28,980 q. Gerst 950 q. Haver 24,082 q Boonen 1120 q. Erwten 450 q. Meel 14,693 zakken en 20,162 vaatjes.

Weerkundige Waarnemingen op 3 September 1861. — 8 uur v. m.

NAMEN der PLAATSEN.	BAROMETER te Maastricht en verschil.	WIND. rigting.	WIND. kracht.	TEMPERATUUR.	TOESTAND DER Lucht.	TOESTAND DER Zee.
	Millim.			*Celsius.*		
Hartlepool	— 9. 9	Z.W.	—	+ 17. 2	schoon.	slecht water.
Groningen	— 0. 4	Z.Z.W.	0	+ 15. 0	—	—
Helder	— 2. 1	Z.Z.W.	1	+ 15. 3	—	—
Vlissingen	— 1. 2	W.Z.W.	7	+ 16. 6	—	—
Maastricht	759. 5	W.Z.W.	2	+ 17. 6	—	—
Portsmouth	+ 0. 3	N.W.	—	+ 17. 2	schoon.	gewoon.
Plymouth	— 0. 5	W.t.Z.	stijve bries.	+ 20. 0	heijig.	ruw.
Havre	— 0. 1	W.N.W.	0	+ 17. 2	bewolkt.	gewoon.
Parijs	— 0. 3	N.W.	zwak.	+ 16. 1	dampig.	—
Brest	+ 2. 4	Z.W.	10	+ 17. 0	zeer bewolkt.	slecht water.

Alzoo grootste verschil in Nederland M 2 1 H; geheel al idem B 12. 3 Ha.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. (W) *Aang.*
3 sept. *Maria Adriana,* v. d. Held, Banjoewang. laatst v. Simonsbaai
Hellevoet *Aangek.*
3 sept. *Goudkust,* Zillesen, Kust v. Guinea
Pelican (st.), Liverpool
Norfolk Tar, Bunting, Cardiff
Caradoc, William, Portmadoc
Maria Jeannette, Fekkes, Archangel
Goldhorn, Pot, d.°
Geziena Jantina, Lohman, d.°
Vlinder, Adriaanse, Nieuwe Diep
De *Martin Luther,* kapt. Wilson, is van Pampus op de reede gekomen.
(W. Z. W.—W.)
Brielle *Aangekomen*
3 sept. *Anna* (st.), Bergen
Vertrokken.
Batavier (st.), Londen
Leo (st.), d.°
(W. t. N.—W.)
Maassluis (Z.W) *Vertr.*
3 sept. *Ellen Martin,* Evans, Newcastle
Johanne Kirstine, Jensen, Leith
Texel (W.Z.W.) *Aangek.*
2 sept. *Magnet* (st.), Londen
Vertrokken.
2 *Catharina,* Waterborg, Londen
Provincie Overijssel, Gruppelaar, Dundee
Ocean Bride, Arnold, Sunderland
Tartar, Hunter, d.°
Emil, Schläger, Leith
Twenthe (st.), Hull
Jonge Paul (st.), Stettin
Vlie *Aangekomen*
2 sept. *Jantina Kobina,* de Jonge, Archangel
Hillechiena Scholtens, Scholtens, d.°
Almuth Catharina, Reuer, Riga
Harlingen, Hannema, Frederikstad
Vertrokken.
1 *Alert,* Bych, Newcastle
Urania (st.), Koningsb.
Battruida Battruida, Braam, Dantzig
Georg Mulder, Stettin
Vollenhoven, Koning, Frederikstad
2 *Judith,* Larsen, Leith
Carl, Dabis, Newcastle
Anna Maria, Harby, d.°
Sancta Maria, Swart, (v. Pernau) Schiedam
Zierikzee *Vertr.*
1 sept. *Margaretha,* Baker, Newcastle
Aangekomen.
Mary, Bammant, Liverpool n. Dordt
Vlissingen *Vertr.*
29 aug. *Genio,* Schiaffino, Genua
30 *Orione,* Olivari, Livorno
1 sept. *Oquindo,* Egniaga, Bilbao
2 *Assomption,* Viaud, d.°
Félix Rosalie, Dupuis, St. Sebastiaan
Deux Soeurs, Rio, d.°
Trois Marguérite, Blanchereau, d.°
Trois Frères Réunis, Poirier, Santander
Robuste, Briantin, d.°

—o—

Buenos-Ayres *Aang.*
17 julij *Vertrouwen,* Teensma Uruguay (vertr. 22 n. Engeland)
Vertrokken.
21 *Maria Anna,* de Jong, Antwerpen
Monte-Video *Aang.*
19 julij *de Ruyter,* Antwerp.
Rio-Janeiro *In lad.*
7 aug. *Maassluis,* Post, Batavia
St. Thomas *Vertr.*
2 aug. *Curaçao,* Wolking, Curaçao
Konstantinop. *Aang.*
29 aug. *Corneliszoon,* Timmer, Livorno
Triëst *Uitgeklaard*
29 aug. *Familietrouw,* Scholten, Hamburg
Sevilla *Vertrokken*
26 aug. *Jeanne,* Kroon, Faro
Gratitude, Kolk Bremen
Gibraltar *Aangekomen*
24 aug. *Ecliptica,* Boomgaard, Alexandrië naar Falmouth
25 *Levant,* v. Gelderen, Vlaardingen
Cadix *Vertrokken*
27 aug. *Drie Gebroeders,* Kanning, Bergen
Lissabon *Aangekomen*
27 aug. *Maria Johanna,* v. d. Gaauw, Vlaard.
Bilbao *Vertrokken*
2 sept. *El Norte* (s), Amst.
St. Sebastiaan *Aang.*
29 aug. *Dolphijn,* Holman, Antwerpen
Rouaan *Aangekomen*
31 aug. *Heerenveen,* Prins, Santander
St. Valery *Vertr.*
28 aug. *Alida Catharina,* v. d. Wal, Rotterdam
Dublin *Uitgeklaard*
31 aug. *Traveller,* Holt, Dordrecht
Liverpool *Vertr.*
31 aug. *Hendrika Roelina,* Helmers, Suriname
Falmouth *Binneng.*
2 sept. *Equator,* ter Marsch, Amsterdam n. Havana
Willem III (st.), Midd. Zee n. Amsterd.
Plymouth *Aangek.*
31 aug. *Alida,* Dik, St. Pet.
Dartmouth *Binneng.*
2 sept. *Willem III* (st.), Cadix n. Amsterdam (om kolen in te nemen)
Bij **Torbay** *Aangek.*
28 aug. *Libra,* Dirksen, Rotterdam n. Cuba
Anna Maria Wilhelmina, Winkler, Amsterdam n. Kanagawa
Portland *Binneng.*
31 aug. *Bureau Veritas,* Rozenbeek, Newcastle n. Barcelona
Portsmouth *Vertr.*
31 aug. *Themis,* Buiten, (v. Rotterdam) Corfu
Kiel Windeweer, Moesker, (v. Hamb.) M.-Video
1 sept. *Zeemeeuw,* Boekhout, (v. Newcastle) Sevilla
Deal *Gepasseerd*
30 aug. *Fortuna,* Teensma, Amsterdam n. Toulon
Rochester *Aangek.*
31 aug. *Three Brothers,* Gilbert, Rott.
Brother's Success, Hobart, d.°
Fennechina Hendrika, Groenewold, St. Pet.
Londen *Aangekomen*
2 sept. *Geziena de Vries,* v. Klooster, Groningen
In lading.
Hermanus Hesselaar, Mellema, Dantzig
Hendrika, Plukker, Reval
Uitgeklaard.
31 aug. *Vrouw Aaltje,* Tiddens, Amsterdam
Union, Paulsen, d.°
Eliza, Howard, d.°
Ellen Kerr, M'Laren, Rotterdam
Martha Johanna, Jonker, Bristol
2 sept. *Glance,* Compton, Schiedam
Gravesend *Aangek.*
2 sept. *Mentor,* van 't Veer, Workum
Harwich *Aangek.*
31 aug. *David,* Yeoman, Dordrecht
Ipswich *Aangekomen*
1 sept. *Eagle,* Garwood, Rotterdam
Yarmouth *Aangek.*
31 aug. *Zenobia,* Bloom, Nieuwe Diep
Hull *Aangekomen*
31 aug. *Jantina Alida,* Datema, Sevilla
Barrow *Vertr.*
30 aug. *Thomas Protheroe,* Glanville, Rotterd.
Shields *Aangekomen*
1 sept. *Daring,* Smith, Amst.
Vertrokken.
31 aug. *Singapore,* Heijen, Triest
Newcastle *In lading*
30 aug. *Johann Heinrich,* Wulff, Batavia
Lamberta, Hitman, St. Petersburg
Peterhead *Aangek.*
29 aug. *Unie,* Posta, Newb.
Helmsdale *Aangek.*
19 aug. *Titia,* Potjer, Aberd.
Boness *Vertrokken*
31 aug. *Eendragt,* Munneke, Harlingen
Cuxhaven *Binneng.*
1 sept. *Anna Gesina,* Deden, Stettin n. Amsterdam
Bremerhaven *Binn.*
30 aug. *Johannes,* Peters, Rostock n. Harlingen
Uit zee terug.
30 *Geertruida,* Visser, n. Edam bestemd
31 *Robert,* Leplow, Stralsund n. Rott.
Vertrokken.
30 *Eendragt,* Folders, Christiania
Wismar *Aangekomen*
30 aug. *Jonge Boll,* Kolk, Harlingen
Swinemunde *Vertr.*
29 aug. *Triton,* de Jonge, Duinkerken
Pillau *Aangekomen*
31 aug. *Stad Genemuiden,* Dekker, Dysart
Kroonstad *Aangek.*
26 aug. *Margar. Harmanna,* Wilmink, Hamburg
Vertrokken.
27 *Wilhelmina Drenth,* Kuen, Amsterdam
Teelkina Meiskina, de Haan, d.°
Dido, van Wijk, d.°
Sirius, Doewes Rott.
Karen & Louise, Ridgaard, Schiedam
Notaris van Boekeren, Boon, de Maas
Elisabeth, Stoppelkamp, Elseneur
Jantje Wilkens, Hotze d.°
28 *Hendrika Margrieta,* Glim, d.°
Jan Hero, Naatje, Amst.
Archangel *Zeilklaar*
22 aug. *Ludwig & Elise,* Folts, Amsterdam
Wilhelmina, Oortgiese, d.°
23 *Sylphiden,* Larsen, Texel
Thekla, Schmeltzer, Rott.
Sundswall *Aangek.*
19 aug. *Bürgerm. Bencard,* Hoff, Schiedam
Gothenburg *Uitgekl.*
28 aug. *Catharina,* Zeegers, Engeland
Holbeck *Uitgekl.*
28—30 aug. *Cornelia,* Bugge, Holland
Kopenhagen *Uitgekl.*
30 aug. *Maria Beerta,* Roosjes, Pillau
Egberdina Anna, Schuring, Oostzee
Gepasseerd.
29 *Margrietha Hillechiena,* Pekelder, Aalborg n. Stralsund
Julie Sophie, Sörensen, Koningsb. n. Groning.
Alida, Harding, Memel n. Amst.
30 *Hekla,* Wahler, Pernau n. Schiedam
Elseneur *Aangek.*
30 aug. *Arus,* Hoglund, Calmar n. Rotterdam
Josephine, Mencke, Riga n. Amsterdam
1 sept. *Hendrik Jan Nassau,* Roelfsema, Riga naar de Maas
Gepasseerd.
30 aug. *Jan Freseman,* de Jonge, n. Oostzee
Catharina, Thaden, Amsterdam n. Dantig

—o—

Amsterdam 3 sept. Het wrak van het op Ameland gestrande schip *Dieppe Packet,* kapit. Mörck, is verkocht; de lading, bestaande uit 12,500 deelen, was geborgen.

Thisted 2 sept. Gisteren is in dezen omtrek gestrand de Nederl. schoener *Newa,* kapit. Holscher, van Londen met stukgoederen naar Koningsbergen; het volk is gered.

Elseneur 1 sept. De bark *Wems,* kapit. Grandy, van Nerva met hout naar Schiedam, is gisteren lek en met schade aan het roer alhier ter reede teruggekomen.

Wiborg 2 sept. De stoomboot *Leonidas,* met hennep enz. van Kroonstad komende, is in Nervo gestrand en totaal weg; de lading is beschadigd.

Livorno 29 augustus. De brik *Filadelfo,* van Taganrog naar Marseille, met 11,000 kil. granen, is den 6 dezer bij Cerigo verongelukt.

St. Vincent (Kaap-Verd. Eil.) 20 aug. Het schip *T. D. Marshall,* wijlen k. Craigie, v. Java n. Hamburg, is den 17 dezer wegens ziekte onder de equipage in Porto Praya binnengeloopen.

—o—

Gepraaid:

27 junij, op 34° 37′ ZB. en 22° 18′ OL., *d'Emina,* Teengs, v. Rangoon naar Rotterdam.

21 julij, op 2° 28′ NB. en 21° 32′ WL., Ned. bark *Minerva,* k. Botesz, van Middelburg en Newcastle naar Singapore.

4 aug., bij de Kaap Verdische Eilanden, *Victoria,* Fors, van Java n. Amst., 103 d. reis.

Door kapit. Zillesen, te Hellevoetsluis binnen:

16 julij, op 4° NB. en 20° 51′ WL., de Nederl. bark *Tjielingsie,* k. Ouwehand, v. Amsterdam n. Batavia.

24 julij, op 13° 20′ NB. en 25° 20′ WL., de Nederl. bark *Elisabeth,* k. Snoek, v. Amsterdam n. Batavia.

Door kapitein van der Held, te Brouwershaven binnen:

19 julij, op 0° 40′ NB. en 20° 40′ WL., *Eugenie,* Bargman, v. Rotterdam n. Batavia.

12 aug., op 34° 1′ NB. en 38° 31′ WL., *Amalia Augusta,* van Gijzel, van Akyab naar Amst., 154 d. reis; alles wel aan boord.

2 sept., bij Bevezier, *Louisa Kroonprinses van Zweden,* Stoop, van Rott. naar Batavia.

—o—

2 sept. De wind te **Falmouth** W. en te **Deal** N. W. — Bijna al de in Duins zeilklaar liggende schepen hebben hunne reizen voortgezet.

—o—

Rotterdam *Uitgekl.*
2 sept. *Concordia,* v. Zanten, Kaap de Goede Hoop
Drie Gezusters Pott, v. Emmen, Triëst
Johann Martin, Radmann, Dantzig
Nieuwe Diep *Zeilkl.*
2 sept. *Bernard & Agnes,* Ordeman, Batavia
Amsterdam, Wehdemeijer, dito
Zeenimph, Graadt van Roggen, dito
Magdalena, Kooy, Soerabaija
Anna Lena, Zaal, Suriname

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 4 sept.: 1ste getijde 2 ure 59 min.; 2de get. 3 ure 23 min.

Arnhem. Waterhoogte 2 sept. 1.17 el.

Keulen. Rijnhoogte 2 sept. 5 v. 10 d. Rijnl.

—o—

Vertrokk. Passagiers.

Van **Rotterdam:**

Naar de Kaap de Goede Hoop, per *Concordia,* kapt. van Zanten: de heeren W. A. Schepers met echtgen., zuster en twee kinderen, P. Teske en D. A. Hooijer.

Cargalijsten.

Rotterdam.

LONDEN, Nora, J. Hayes. — 158 z. Koffij, 7 v. en 10 z. Diversen, Schmitz en Fassbender; 139 z. Koffij, E. K. van Alphen de Veer; 50 v. Olie, 8 coll. Diversen, 265 z. Koffij en 191 z. Rijst, C. Hemmann en Co., 257 z. Koffij, 17 k. Indigo en 9 pakk. Diversen, J. H. Claus en J. Raulino; 9 pakk. Diversen, van der Kun en van Schelle; 3 v. Gom Copal, Thormann en Co.; 6 k. Machinerie, Braakman en Co.; 10 k. Indigo, 1 b. Leder, C. L. Ringrose en Co.; 30 z. Peper en 1 b. Zijde, F. A. Voigt en Co.; 36 z. Koffij, Coomans, Born en Philippi; 20 coll. Diversen, Koch en Vlierboom; 1 k. Mostaard, G. P. Ittmann en Zn.; 1 k. Koopm., van Nievelt en Co.; 1 k. dito, Verwey en Co.; 15 coll. Diversen, J. Laming en Zn.; 1 b. Manufacturen, J. B. Crol en Co.

RIGA, Dorothea, W. F. Dinse. — 1 lading Riga Balken, A. van Stolk en Zonen.

Amsterdam.

BORDEAUX, Ondine (st.) — 10/2 en 25/4 k. Pruimen, G. Kirberger en Co.; 989 k., 7 f., 143/1, 7/2 en 1/4 oksh. Wijn, 236 k. en 1/2 oksh. Brandewijn, 2 k. Rum, 1 f. Cognac, 100 k. Olie, 71 k. Stropen, 1 k. Truffels, 413 k. Sardinen, 260 k. Vruchten, 29 k. Mondbehoeften, 8 k. Indigo, 3/1, 120/2, 151/4 k. Pruimen, 11 k. Bonbons, 2 k. Papier, 1 k. Schoenmakerswerk, 17 b. Tournesol, 2 b. Veêren, 3 f. Cremor Tartari, 51 f. Terpentijnolie en 2 f. Spaansch Groen, Order.

LONDEN, Etta, Freeseman. — 2210 b. Rijst, van Beck en Jurjans.

DRAMMEN, Friheden, Christophersen. — 1 lading Balken, Ebeling en Brandt.

Veemarkt. De toevoeren van het Vasteland waren in de afgeloopene week buitengewoon groot en bedroegen 1801 stuks Hoornvee, 749 Kalveren, 13,160 Schapen, 1808 Varkens en 6 Paarden. Dientengevolge was er heden veel Vee ter markt, bedragende het getal Schapen en Lammeren 30,350 stuks en Ossen 5370 stuks. De stemming was flaauw, puike Ossen bedongen niet meer dan 4/8 per stone. Schapen waren 2 d. lager. Lammeren onveranderd. Kalveren prijshoudend. Puike Varkens 4 d. lager. Men noteert: Ossen 3/4 a 4/8. Schapen 3/10 a 5/2. Lammeren 5/ a 5/8. Kalveren 4/ a 4/8. Varkens 4/ a 4/8.

ANTWERPEN 2 September.

Koffij zeer vast, met weinig voorraad. Verkoopen 600 b. Brazil, 4 a 500 b. St. Domingo en 2 a 300 b. Java. — **Granen** in goede stemming. Wismar Tarwe *f* 14½; Odessa Rogge *f* 8½ entr., Inl. *f* 9 en Deensche *f* 7½. — **Oliezaden.** Marianopel Lijnzaad *f* 14⅜; Eng. dito tot *f* 20 gedaan en thans op *f* 20½ gehouden; nieuw rood Rijnsch Klaverzaad op fr. 135 gehouden. — **Krenten.** Cephalonia *f* 17½ a *f* 18 entr. — **Harst.** Bruine Amerik. *f* 5½. — **Rijst** zeer vast en schaarsch. — **Suiker** stil.

HAVRE 31 Augustus.

Katoen. Verkoopen gisteren 2400 b. en heden tot 3 ure 1100 b., tot vorige prijzen. — **Koffij** met goede vraag; Haiti fr. 80, Port au Prince fr. 79½, ongew. Rio fr. 72, gew. fr. 87 entr., Ceylon fr. 108 cons. — **Suiker.** Fransche Antilles n.° 4 fr. 46 cons. — **Indigo** vast. — **Huiden.** New-York gez. fr. 43, Rio-Grande Ossen- en Koe- dito fr. 64, Fernambucq gez. fr. 84½, gez. B.-A. Paarden- fr. 84. — **Rijst.** O.-I. hooger, Rangoon fr. 14¼, Carolina fr. 35. — **Wol.** B.-A. vette fr. 2.30. — **Koper** iets hooger; Chili fr. 231¼. — **Hout.** Haiti Campeche- op levering fr. 7. — **Granen** vast; roode Amerik. Tarwe fr. 64 a 66, Deensche fr. 68 cons. — **Meel.** Amerik. fr. 36 a 37 entr.

HAMBURG 2 September.

Koffij. De stemming is onveranderd; omzet 4 a 5000 b. Rio en Santos. — **Zink.** 1000 ctr. per Oct./Nov. tot 11 m. 6 sch. verkocht. — **Raapolie** per Oct. 25.6, per Mei 25.14 — **Granen.** Tarwe in loco meer gevraagd en iets hooger betaald; af buitenl. hooger en vast gehouden. Rogge in loco vast, af Koningsb. 80 ℔ per voorjaar 80/81 rth. bco.

RIGA 17/29 Augustus.

Vlas zeer stil, van 26 a 54 zr. — **Lijnzaad.** Van nieuwe Zaaizaad hebben wij nog geene monsters gezien, de opbrengst echter zal naar alle waarschijnlijkheid vrij groot zijn; eenige contracten op levering zijn gemaakt per 1 Oct. tot zr. 9½ en per 10 Oct. tot zr. 9¾ per ton met 25 % avans. Deze prijzen zijn zeer billijk in vergelijking met die van A.° p.°, daar de kwaliteit zeker beter zal zijn, Nieuw Slagzaad schaarsch en hoog gehouden. — **Hennep** met goede vraag, Ukraine en Pools. rein rb. 106; dito met keuze 108; Poolsche 113 a 119; Marine 112 a 115; Molotschanska 105; uitschot Ukraine en Pools. 99; dito met keuze 100 a 103; Poolsche fijn 110 a 114; Pas Ukraine en Poolsche 96; dito met keuze 98; Poolsche fijn 108 a 110; ord. zwart 87 a 89, lang zwart 98. — **Granen.** Rogge vast, voor export en op speculatie is tot 100 zr. betaald voor 116 ℔. Men meldt dat het nieuwe gewas minder zal renderen dan men eerst verwachtte. Gerst zr. 93½. Haver verlaten. — **Wissel** op Amst. 170½ pap.

NEW-YORK 22 Augustus.

Katoen vast, doch onveranderd. — **Granen** flaauw.

RIO-JANEIRO 8 Augustus.

Koffij. Sedert ons laatste berigt van 25 Julij is er op onze markt zeer weinig omgegaan, de omzettingen bedroegen naauwelijks 23,500 b, waarvan 14,000 voor het Kanaal en het noorden van Europa. Men noteert: superior 5 $ 900 a 6 $ 000 reis, good first 5 $ 600 a 5 $ 800 reis, regulars 5 $ 200 a 5 $ 400 reis. Deze stilte in zaken is toe te schrijven aan de politieke tijdingen uit de Vereenigde Staten zoowel als aan de flaauwe stemming van het artikel op de Europesche markten. De aanvoeren uit het binnenland bedragen gedurende de laatste 2 maanden slechts 5500 b. per dag. De voorraad hier ter plaatse bedraagt niet meer dan 170,000 b. en daar de puike soorten schaarsch worden zullen dezelve zich wel op de notering staande houden. Van nieuwe Koffij zijn de aanvoeren nog zeer gering doch er is alle reden om te verwachten dat de kwaliteit genoegen zal geven. De geheele uitvoer van 1 Jan. tot 31 Julij bedroeg 1,308,272 b., zijnde 216,336 b. meer dan gedurende hetzelfde tijdperk in het vorige jaar. — **Vrachten** nominaal; Kanaal en haven tusschen Havre en Hamburg 60/ a 65/, Middell. Zee 60/ a 70/. — **Wissel** stil; Londen 24¼ a 24½ d., Parijs 388 a 395.

HAVANA 6 Augustus.

Suiker. Sedert de laatste 4 weken gaan de prijzen langzaam doch voortdurend hooger ten gevolge der goede vraag en geringen voorraad; men noteert n.° 11 a 12 7¾ a 8¼ r.; n.° 13 a 14 8½ a 8¾ r.; n.° 15 a 17 9 a 9½ r.; wit infer. a puik 10½ a 12 r.; voorraad zoo hier als te Matanzas 140,000 k.; Muscovados met goede vraag 5¾ r. Melassen gekleide 1½ a 2 r., Muscovados 3 r. — **Koffij** $ 14 a 16. — **Was.** Witte Havana $ 10¼ a $ 10½. — **Rum** met goede vraag, op ord. fust $ 28, op nieuw dito $ 35. — **Honig** zonder voorraad; laatste verkoop. 3 r. — **Tabak** hoog in prijs; kleine aanvoeren, meest geringe kwaliteit. — **Vrachten** lager; Kanaal om orders 40/ a 42/6. **Wissel** vast; op Londen 15½ a 16 % premie, Parijs 2 a 3 pc. dito.

Advertentiën.

Heden overleed onze geliefde Vader en Behuwdvader, de Heer G. VAN DULKEN, in den ouderdom van 85 jaren.

Rotterdam 2 *September* 1861. — H. VAN DULKEN, uit aller naam.

Heden overleed de jongste onzer Lievelingen, GERRIT, in wiens bezit wij ons slechts een jaar mogten verheugen.

Rotterdam den 3 *September* 1861. — C. A. JORISSEN. J. JORISSEN, VAN HEEL.

ALGEMEENE KIEZERS-VERGADERING,

op VRIJDAG 6 SEPTEMBER 1861, des avonds ten *acht* ure, in het Locaal van het Departement *Tot Nut van 't Algemeen*, tot het **voorstellen** en **bespreken** van een **CANDIDAAT** ter **vervulling der vacature in de Provinciale Staten.**

De Commissie van Bestuur,
P. H. TROMP.
RUDOLF BAELDE.
A. VAN STOLK *Jac. Zn.*
L. B. LEDEBOER.
J. W. L. VAN OORDT.
Ic. THOOFT.
G. OBREEN.

DIRECTEUREN van het Administratie-Kantoor, opgerigt door A. K. & P. K. VAN HARPEN en PLUYM & BACKER, te Amsterdam, adverteren, met goedvinden van Heeren Commissarissen, dat de **COUPONS** der **3 % Certificaten** dezer Administratie, verschenen 1 September 1861, worden betaald en ingetrokken ten Kantore van de Ontvang- en Betaalkas alhier, en elders bij Heeren Correspondenten.

Bovenstaande **Coupons** worden dagelijks, uitgenomen des Zaturdags, betaald ten Kantore van A. AUBIÉ, Leuvehaven, wijk 3, n.° 55.

· DIRECTEUREN van het Administratie-Kantoor, gevestigd te Rotterdam, adverteren, dat tot Betaling der **COUPONS**, vervallen 1 September 1861, der **Certificaten 3 pCt. Nationale Schuld** hunner Administratie, dagelijks van 9 tot 12 ure, met uitzondering van Zaturdag, wordt gevaceerd bij de Heeren R. MEES & ZOONEN, Kassiers alhier, en bij de **Associatie-Cassa** te Amsterdam; — wordende bij voornoemde Heeren tevens betaald de **COUPONS**, uitgegeven door het Kantoor van Administratie der Heeren KETWICH & VOOMBERGH en Wed. W. BORSKI, te Amsterdam.

H. C. VOORHOEVE & Co. adverteren, dat ten hunnen Kantore dagelijks, uitgenomen des Zaturdags, wordt gevaceerd tot Betaling der **COUPONS 3 per cents Certificaten Werkelijke Schuld**, verschenen primo September 1861, uitgegeven door de Administratie-Kantoren van
de Heeren de Wed. H. F. TJEENK c. s., te Amsterdam;
en ——— BRONDGEEST & ZOON c. s., te Amsterdam en Utrecht.

Wed. B. POLAK & Co. adverteren, dat ten hunnen Kantore, Bierhaven, hoek van de Wijnhaven, dagelijks gevaceerd wordt tot Betaling der **COUPONS**, verschenen 1 dezer, van **Certificaten 3 % Werkelijke Schuld**, uitgegeven door het Administratie-Kantoor van de Heeren BRONDGEEST & Zn. c. s., te Amsterdam en Utrecht.

De Heeren HOPE & C°. geven berigt, dat op den tweeden September en vervolgens, de alsdan verschenen en van hunnentwege gestempelde **Interest-Coupons** der Obligatiën van de *KK. Oostenrijksche Gepriv. Maatschappij der Spoorwegen van den Staat*, tot den Wisselkoers van *f* 56 5/16 per 120 franken, alzoo met *f* 3.52 ten Kantore van de *Associatie-Cassa* zullen worden betaald; — tevens maken de Heeren HOPE & C°. bekend, dat van bovengenoemde Obligatiën de **Vierde Uitloting** den 9den Augustus te Weenen heeft plaats gehad, ten bedrage van 1675 stuks, te weten:

N°.	7601	à	7700	100	stuks.
„	32701	à	32800	100	„
„	82101	à	82200	100	„
„	96401	à	96500	100	„
„	126701	à	126800	100	„
„	194901	à	195000	100	„
„	241501	à	241600	100	„
„	273162	à	273200	39	„
„	341901	à	342000	100	„
„	356544	à	356600	57	„
„	377001	à	377100	100	„
„	388321	à	388367	47	„
„	394801	à	394900	100	„
„	494901	à	495000	100	„
„	501401	à	501500	100	„
„	521201	à	521247	47	„
„	582302	à	582400	99	„
„	605501	à	605600	100	„
„	672515	à	672600	86	„
			Te zamen	1675	stuks,

welke op den tweeden September en vervolgens zullen worden afgelost, en wel de van hunnentwege gezegelde en gestempelde Obligatiën, tot den Wisselkoers van *f* 56 5/16 per 120 franken, alzoo met *f* 234.64, ten Kantore der *Associatie-Cassa*, tegen overlevering dier Obligatiën, met derzelver onverschenen Coupons. Op gemelde 1675 Obligatiën zal dus met 1°. September 1861 het genot van Interest ophouden.

Amsterdam 30 *Augustus* 1861.

EEN IEDER WORDT VERZOCHT
GEEN CREDIET
te verleenen aan de **EQUIPAGE** van het Deensch Schoenerschip **MARIA**, Kapit. J. JENSEN, als zullende daarop, zonder voorkennis van gezegden Kapitein, ***geene betaling*** geschieden.

De Ondergeteekende **N. DE WAAL** heeft door deze de eer te berigten, dat hij zich bij zijn **Handel in Muntspecien en Coupons** ook heeft gevestigd als

KASSIER,

zoowel voor Binnen- als Buitenslands, en beveelt zich ook als zoodanig minzaam den Handel aan, zullende door billijk gestelde Tarieven en solide handelwijzen het vertrouwen, hem zoo ruimschoots in zijne Wisselzaak geschonken, zich steeds meer en meer trachten waardig te maken.

Rotterdam 1 *September* 1861. — N. DE WAAL, Kantoor: Boompjes, wijk 1, n.° 131.

Teeken-Onderwijs.

De Ondergeteekende, voornemens zijnde met October aanstaande nog een nieuwen **Avond-Cursus** in het **HAND-TEEKENEN** te zijnen Huize te ***openen***, afwisselend volgens de Oude en Nieuwe Leerwijze (Méthode DUPUIS), neemt de vrijheid zich daartoe aan te bevelen.

Oppert, 6—176. C. NEURDENBURG,
Leeraar aan de Onderwijzers-Vormschool alhier.

Hôtel de l'Europe,
Place Royale, Brussel.

Heeren REIZIGERS en Hollandsche FAMILIEN, zich op weg naar of van ***Parijs*** te ***Brussel*** ophoudende, zullen bevinden dat dit Hôtel in alle opzigten een der meest comfortabele is.

Matige Prijzen. Verscheiden Vertrekken aan de Rez-de-Chaussée.

Naar
SAMARANG
(DIRECT),
om tegen de helft van September te vertrekken,

het extra snelzeilend Nederl. gekoperd BARKSCHIP ***VOORWAARTS***, Kapit. E. L. KERKSTRA; zijnde door deszelfs buitengewoon groote Luiken bijzonder geschikt tot het **Innemen van Machinerïen en andere groote Voorwerpen.**

Adres ten Kantoren van KUYPER, VAN DAM & SMEER en HUDIG & BLOKHUYZEN.

Te Rotterdam
LIGT IN LADING
NAAR
PADANG,
mede voor **Passagiers**, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het Nederl. BARKSCHIP ***Joan***, Kapit. C. LA SEUR. Adres bij de Reeders VAN OVERZEE & Co. en de Cargadoors HUDIG & BLOKHUYZEN en KUYPER, VAN DAM & SMEER alhier, en DE CONINGH & Co te Amsterdam.

STOOMBOOTDIENST
TUSSCHEN
ROTTERDAM en BERGEN,
via **HULL.**

Het Stoomschip **ANNA**, Kapit. **J. B. Altona**, zal van hier naar **BERGEN** vertrekken (*via Hull*) DINGSDAG 10 September, des morgens vroeg.

Adres bij de Agenten *D. BURGER & ZOON.*

STOOMBOOTVAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM EN HULL.
Voor PASSAGIERS en GOEDEREN.

De Raderstoomboot **SEA GULL**, Kapitein **J. Leetham**, vertrekt van ROTTERDAM naar HULL **aanstaanden Zaturdag**, des NAMIDDAGS.

Adres bij J. B. CROL & Co.

ROTTERDAM - ST. PETERSBURG,
via KOPENHAGEN.

Het Stoomschip **GIRONDE**, Kapit. *van Emmerik*, vertrekt naar KOPENHAGEN en ST. PETERSBURG **Donderdag den 12 September.**

ROTTERDAM - BORDEAUX.

Het Stoomschip BORDEAUX, Kapitein *Bijl*, vertrekt naar BORDEAUX **Zondag den 8 September.**

Deze AFVAART correspondeert met de **MAILBOOT**, die **25 September** van BORDEAUX naar ***BRAZILIE*** en ***LA PLATA*** vertrekt. — GOEDEREN voor ***PERNAMBUCO, BAHIA, RIO, MONTE-VIDEO*** en ***BUENOS-AYRES*** worden te Rotterdam met *directe* Connossementen aangenomen.

Nadere inlichtingen bij SMITH & Co., te Rotterdam.

VERITABLES GRAINS DE SANTE van Doctor FRANCK.

Deze zijn de eenige Purgeer-Pillen, welke sedert meer dan zestig jaren zijn geautoriseerd. Er bestaat geen zachter, zekerder en weldadiger purgatief. Zij onderscheiden zich speciaal van alle namaaksels door ons *fabriek-merk*, dat op iedere doos is geplaatst en volgens de wet gedeponeerd bij het Tribunaal van Commercie, bij den Raad van Vroedemannen te Parijs, alsmede in de voornaamste hoofdsteden van Europa.

Iedere doos gaat vergezeld van een boekje van 8 bladzijden, waarin in de bijzonderheden worden opgegeven de eigenschappen van de **Véritables Grains de Santé van Doctor Franck**, hunne wijze van gebruik, als ook de zekere kenteekenen welke ze van de namaaksels onderscheiden.

Voor alle aanvragen adressere men zich tot den Heer LEVÉVILLE, Directeur der Bureaux van de Pharmacie Leroy, rue Neuve Saint Augustin, 45, te Parijs.

Notarishuis te Rotterdam.

HEDEN, Woensdag den 4 September 1861,
des namiddags ten 5 ure,
VEILING VAN:

De BUITENPLAATS, genaamd *Groendal*, beneden den Hoogen Zeedijk, in de gemeente Delfshaven, E—120.
Een HUIS met MOESTUIN, SCHUUR en ERVE, ten oosten van het voorgaande Perceel.
Een Stuk GROND of TUIN, ten westen van het eerste Perceel.
Een Stuk WEILAND, als voren.
Een Stuk WEILAND, als voren.
Een HUIS en ERVE, genaamd *Gambrinus*, ingerigt tot Koffijhuis, met BOVENWONINGEN, aan de o/z. van de Groote Draaisteeg, 1—88.

BONNETERIE
CHEMISES SUR MESURE,
CHs. COUCKE,
27, Hoogstraat.

BRONZEN MEDAILLE
bij de Maatschappij der Industriële Wetenschappen te Parijs.

Geen Grijze Haren meer.
Mélanogène.

Alleruitmuntendst **Kleursel** van DICQUEMARE Ainé, van Rouaan.

Om in een oogenblik het Hoofdhaar en den Baard in alle tinten te kleuren, zonder gevaar voor de Huid en zonder den minsten reuk af te geven. Dit
is veel beter dan alle andere tot hiertoe in

Fabriek te Rouaan, Rue Saint-Nicolas, 39.

Depôt: te Rotterdam bij den Heer CHs. COU... te 's Gravenhage bij den Heer E. FILLET; te ...recht bij den Heer W. HAVARD; te Gouda ... Heer OGIER; te Schiedam bij den Heer WC...

Prijs per Doos ***f* 3.50.**

Contagieuse ZIEKTE,
BEDERF VAN HET BLOED,
HUIDUITSLAG.
Spoedige genezing en in het geheim
van primitieve of constitutionnele ziekten der beide seksen, door de

BISCUITS DÉPURATIFS,
VAN
Dr. OLLIVIER te Parijs.

In dit aangenaam en gemakkelijk geneesmiddel zijn de actieve beginselen chemisch verbonden met de voedende bestanddeelen, wat hunne vertering gemakkelijk maakt en oorzaak is dat zij doordringen tot in alle organische vezelen, waar zij den wortel van het kwaad wegnemen, waaruit radicale genezing voortvloeit. Dit belangrijk resultaat, dat uitsluitend de zoogenaamd alimentaire methode van Dr. Ollivier kenmerkt, zou door geen ander geneesmiddel onder de gewone pharmaceutische vormen verkregen kunnen worden.

Nadat vier jaren lang openbare proefnemingen genomen en met den besten uitslag bekroond waren, zijn de **Biscuits Ollivier** *goedgekeurd door de Académie impériale de Médecine, geautoriseerd door de Regering*, en is bovendien eene belooning van 24,000 francs toegekend aan Dr. Ollivier. — De Biscuits worden met goed gevolg aangewend tegen alle ziekten welke voortspruiten uit bederf van het bloed of uit scherpte der vochten. — Vooral genezen zij zeer spoedig de geheime ziekten, den huiduitslag, de scrofuleuse ziekten, van welken ernstigen aard, van welken vorm of hoe verouderd ook, herhaalde accidenten aan mond, neus, oogen en ooren, rheumatieke pijnen, jeukingen, roode vlekken in het aangezigt enz. — Te ***Parijs*** *rue St Honoré*, 274 (op de 1ste étage). Consulten gratis met gefrankeerde brieven.

Hoofddepôt voor Nederland:
bij HH. ULOTH, Apotheker, Zeedijk, te *Amsterdam.*

Dépôts bij de Apothekers VAN SANTEN KOLFF, te Rotterdam; CLOOS, in 't Hang, te Rotterdam; VAN RENESSE, te 's Gravenhage; VAN DE KAMER, te Middelburg; GROOTENDORST, te Utrecht, en STRAATMAN, te 's Hertogenbosch.

Openbare Verhuring.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM*, zullen op HEDEN den 4den September 1861, des namiddags ten 1 ure, ten **Raadhuize** aldaar Verhuren:

Het PAKHUIS, staande en gelegen aan de Kipstraat, achter het Pand aan de Hoogstraat, wijk 10, n.° 96,

op de Voorwaarden, welke HEDEN op de gewone uren, ter lezing liggen op de Plaatselijke Secretarie en het Stads Timmerhuis te Rotterdam.

P. J. Cantzlaar, C. M. Overgaauw, P. Overgaauw C. Mz., *P. Havelaar, P. J. Cantzlaar* Jr. en *W. C. Schalkwijk*, Makelaars te Rotterdam, zullen op Donderdag den 3 October 1861, direct **na afloop der Veiling van Java Indigo** door de Nederlandsche Handel-Maatschappij, in **publieke veiling** Verkoopen:

225 Ceroenen
Mexicaansche COCHENILLE
(origineele pakking).

Liggende alhier opgeslagen in het Entrepôt, Boompjes, wijk 1, n.° 76, en aldaar daags vóór en op den dag der Veiling te zien.

Nadere onderrigting bij bovengenoemde Makelaars.

Rotterdamsche Schouwburg.
Directie: **J. ED. DE VRIES.**
WOENSDAG 4 SEPTEMBER 1861:

NORMA,

groote Opera in 3 Bedrijven, van *Bellini.*
Aanvang ten 7½ ure precies.

Stalles *f* 3.— Balcon *f* 3.— Loge *f* 2.— Parterre *f* 1.50. Amphitheater *f* 1.— Galerij *f* 0.50.

VERTREK der SPOORTREINEN.
Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7, 9.30, 11.50, 3.30, 7.45
„ „ alleen n. 's Hage: 1 's nam., 9.35 's av.
„ Amst. naar Rotterdam: 8.5, 10.40, 1.30, 4.30, 7.30
„ 's Hage „ „ 8.30, 10.18, 12.34, 3.44, 6,42, 8, 9.44
Aankomst te Rotterdam: 9.15, 11.5, 1.20, 4.30, 7.30, 8.45, 10.30

Vetrek van: **Rijn-Spoorweg.**

Rott.: 6.55, 9.50, 12.25 (expr.tr.), 3.55 (werkd.), 5.50, 8.25, 9.15;
Amst.: 6.40 (zond.), 7.25, 10.25, 12.30 (expr.tr.), 4.30 (werkd.) 6.20, 8.30, 9.10.
Arnh.: 6.30, 9.37, 11.55 (expr.tr.), 12.40, 1.10, 5.27, 7.50.
Utr. n Rot.: 6.20, 8.40, 11.40, 1.15 (exp.tr), 5.35 (wkd), 7.35, 9.55
Goud. n R: 7.30, 9.20. 12.44, 1.53 (exp.tr), 6.26 (wkd), 8.23, 10.33
Aank. t Rot: 8.15, 9.55, 1.15, 2.15 (exp.tr.), 7 (wkd.), 9.05, 11.05.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rotterdam: 4.30 en 10.15 's morg. en 3 's nam.
„ Breda: 6.45 's morg., 12.35 's midd. en 4.15 's namidd.
„ Antwerpen: 7.50 's morg. en 12.20, 3.50 en 5.35 's nam., de laatste alleen tot Breda en Moerdijk.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. VAN REYN, te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

VAN

WOENSDAG 4 September 1861, N°. 211.

KENNISGEVING.

Het HOOFD van het GEMEENTEBESTUUR van *ROTTERDAM* brengt bij deze ter kennis van de be- …nden, dat door den Heer Staatsraad, Commis- … Konings in de provincie Zuidholland, op den …stus ll., is executoir verklaard:

Prij… Kohier van het Patentregt, bevattende aanslagen „ …ijken 7 en 8, dienst 1861—62, behoorende tot „ …afdeeling dezer Gemeente;

„ …vermeld Kohier ter invordering is gesteld in …van den Heer Ontvanger, en ieder daarop voor- … verpligt is zijnen aanslag op den bij de Wet …n voet te voldoen, en dat heden de termijn van …*anden* ingaat, binnen welke de reclames behooren …en ingediend.

…*erdam den* 3 *September* 1861.

Het Hoofd van het Gemeentebestuur,

J. F. HOFFMAN.

GEMEENTERAAD

VAN

ROTTERDAM.

Zitting van Dingsdag 3 September.

De heden alhier gehouden openbare vergadering van den Gemeenteraad werd door 24 leden bijgewoond; afwezig waren de heeren Blom, de Bruyn, Duuring, Eickma, Hoynck van Papendrecht, van der Kun, Ledeboer, Milders, Prins, van Reesema, Reuchlin, Rueb en van Rijckevorsel.

Na de opening der zitting legden de herbenoemde leden, de heeren F. van Vollenhoven, Löhnis, Bichon van IJsselmonde, Blankenheym, van Casteel, Viruly, Sander, van der Looy en Roest van Limburg, en het nieuw benoemde lid de heer mr. Schumacher, in handen des Voorzitters de gevorderde eeden af en werden daarop door den Voorzitter geluk gewenscht met hunne herbenoeming of benoeming.

De notulen der vorige vergadering werden vervolgens gelezen en goedgekeurd.

Daarop deelde de Voorzitter mede, dat de volgende stukken waren ingekomen:

1°, van Gedeputeerde Staten de goedkeuring op onderscheidene Raadsbesluiten tot aankoop en verhuring van verschillende perceelen.

2°, van dezelfden verzoek om berigt te mogen ontvangen, wanneer men wenschte uit deze gemeente leerlingen opgenomen te zien op de Rijksinrigting tot opleiding van vroedvrouwen te Amsterdam. — Werd bepaald daarvan voor alsnog geen gebruik te maken, aangezien hier ter stede ruimschoots gelegenheid bestaat tot opleiding van vroedvrouwen.

3°, van de commissie voor de huishoudelijke verordeningen voorstellen tot wijziging van vroeger gemaakte bepalingen betreffende het schoolwezen. — Drukken en ronddeelen.

En 4°, naar aanleiding van ingekomen verzoeken om aankoop van perceelen grond aan de Westerkade en de Zeemanstraat een voorstel van Burgemeester en Wethouders om op de verschillende aanvragen van dien aard, welke thans aanhangig waren, geene beslissing te nemen, maar nadere voorstellen van Burgemeester en Wethouders omtrent den verkoop dier gronden af te wachten, waardoor dan ook het prae-advies werd ingetrokken nopens de aanvrage om een perceel grond. — Na korte gedachtenwisseling werd bepaald de beslissing over dit voorstel uit te stellen tot bij de tegen heden aan de orde gestelde beraadslagingen over den verkoop van een perceel grond.

Na de mededeeling der ingekomen stukken werd overgegaan tot het doen van verschillende benoemingen en werden achtereenvolgens benoemd:

tot wethouders de heer *Blankenheym* met 22 en de heer *F. van Vollenhoven* met 21 stemmen, terwijl 2 blanco-biljetten ingeleverd waren; beide heeren verklaarden de benoeming aan te nemen;

tot ambtenaren van den burgerlijken stand de heer *Blankenheym* met 21 en de heer *F. van Vollenhoven* met 20 stemmen;

tot lid in de commissie van administratie over het Krankzinnigen-Gesticht de heer *van Casteel* met 21 stemmen;

tot lid in de commissie van administratie over het Ziekenhuis aan de Hoogstraat de heer *Roest van Limburg* met 23 stemmen;

tot leden in het Burgerlijk Armbestuur de heer *van der Looy* met 22 en de heer *Schumacher* met 21 stemmen;

tot lid in de Openbare Gezondheids-Commissie de heer *Löhnis* met 22 stemmen;

tot lid in de commissie voor het examen der jongelieden die op het Gymnasium wenschten te worden toegelaten de heer *Löhnis* met 17 stemmen;

tot leden in de commissie van bestuur over de Bank van leening de heer *Bichon van IJsselmonde* met 22 en de heer *Blankenheym* met 19 stemmen;

tot leden van de stembureaux voor de verkiezing van een lid voor de Provinciale Staten: 1ste bureau, voorzitter de heer *Hoffmann* en leden de heeren *Plate* en *van Wageninge*; 2de bureau, voorzitter de heer *J. van Vollenhoven* en leden de heeren *Hoynck van Papendrecht* en *Schumacher*, en 3de bureau, voorzitter de heer Burgemeester en leden de heeren *Duuring* en *Offers*;

tot hulponderwijzer aan eene openbare school voor meer uitgebreid lager onderwijs de heer *C. van Dam*;

tot hulponderwijzeres aan eene openbare school voor meer uitgebreid lager onderwijs mejufvrouw *C. M. van Os*.

Vervolgens was aan de orde het trekken der sectien voor het onderzoek der gemeente-begrooting van 1862, waarvan de uitslag was dat de sectien werden zamengesteld als volgt: 1ste sectie, voorzitter de heer Burgemeester en leden de heeren *Blom, van der Kun, van Oordt, van Reesema, Bichon van IJsselmonde, Roest van Limburg* en *van der Hoop*; 2de sectie, voorzitter de heer *Blankenheym* en leden de heeren *Schumacher, Pincoffs, Hoynck van Papendrecht, Rueb, van Stolk, Duuring* en *van Wageninge*; 3de sectie, voorzitter de heer *F. van Vollenhoven* en leden de heeren *Offers, de Critter, van Casteel, van der Looy, Sander* en *Reuchlin*; 4de sectie, voorzitter de heer *J. van Vollenhoven* en leden de heeren *Obreen, van Rijckevorsel, Prins, Löhnis, Ledeboer* en *Milders*, en 5de sectie, voorzitter de heer *Hoffmann* en leden de heeren *Plate, Visser, van der Wens, de Bruyn, Viruly* en *Eickma*.

Vervolgens kwam in behandeling het voorstel tot aankoop van perceelen in de Waschbleeklaan voor de som van *f* 3000. Dit voorstel gaf tot geene beraadslaging aanleiding, maar werd op verzoek van den heer *Obreen* in hoofdelijke omvraag gebragt en alstoen aangenomen met 20 tegen 3 stemmen; tegen stemden de heeren *Obreen, Visser* en *van Stolk*.

Eindelijk was nog aan de orde het beraadslagen over den verkoop van een perceel grond aan de Westerkade. Bij acclamatie werd nu besloten het bedoelde perceel grond op den voorgestelden voet niet te verkoopen, maar nadere voorstellen van Burgemeester en Wethouders af te wachten omtrent den verkoop der gronden aan de Westerkade.

Niets verder te behandelen zijnde, werd de openbare zitting gesloten, waarna nog eene korte zitting met gesloten deuren gehouden werd.

STATEN-GENERAAL.

Vereenigde Zitting der beide Kamers,

van Dingsdag 3 *September* 1861,

ter sluiting van de Vergadering der Staten-Generaal, geopend den 17 September 1860.

De heer mr. J. A. Philipse, voorzitter der Eerste Kamer, bekleedt den voorzittersstoel.

De *Voorzitter* doet den griffier der Eerste Kamer het besluit des Konings voorlezen, waarbij aan den Minister van Binnenlandsche Zaken wordt opgedragen om zich heden, ten 2 ure, te begeven naar de vergadering der Staten-Generaal en aldaar, uit naam des Konings, de tegenwoordige Zitting der Staten-Generaal te sluiten. De *Voorzitter* benoemt daarop eene commissie van leden der beide Kamers, om den heer Minister van Binnenlandsche Zaken in- en uitgeleide te doen. Die commissie bestaat uit de heeren: van der Oudermeulen, Hartevelt, Delprat, van Franck, van Andringa de Kempenaer, van Heeckeren van Wassenaer, Wintgens en van Voorthuysen.

Kort daarna wordt de heer Minister van Binnenlandsche Zaken, die zich op de gewone statelijke wijze naar de vergadering der Staten-Generaal begeven heeft, de zaal binnengeleid.

Nadat de heer *Minister van Binnenlandsche Zaken* zich voor den troon heeft geplaatst, wordt door hem de volgende aanspraak gehouden:

„*Mijne Heeren!*

„Het heeft den Koning behaagd, mij te magtigen, de tegenwoordige Zitting der Staten-Generaal te sluiten. Niettegenstaande eene langdurige tusschenpoozing, door bijzondere omstandigheden veroorzaakt, mogen wij ons verheugen, dat deze Zitting niet onvruchtbaar is geweest, en dat door het gemeen overleg tusschen Regering en Vertegenwoordiging belangrijke wetten hebben kunnen worden in het leven geroepen.

„Nevens de wetten, waarbij 's Rijks uitgaven en inkomsten, na een naauwgezet onderzoek, door u zijn vastgesteld; — waardoor op den weg van schulddelging eene nieuwe niet onbelangrijke schrede is gedaan; — waarbij de middelen zijn beraamd, om ook aan ons Land beter de voordeelen te verzekeren, die het verkeer van landverhuizing kan verschaffen; bekleedt vooral de regeling van twee hoogst gewigtige onderwerpen eene voorname plaats in den wetgevenden arbeid van het afgeloopen Zittingsjaar.

„Door de vaststelling eener nieuwe regterlijke inrigting is, na vroeger mislukte pogingen, aan het gebod der Grondwet voldaan en tevens de weg gebaand tot meerdere verbeteringen van het regtswezen.

„De wet op de nationale militie, waaraan gij, na eene grondige overweging, uwe goedkeuring hebt geschonken; — terwijl zij mede aan grondwettelijke eischen voldoet, zal tevens aan vele sinds lang gevoelde bezwaren te gemoet komen.

„Mogen al andere belangrijke wetsvoorstellen en daaronder voornamelijk de voordragt, reeds voor de openbare beraadslaging rijp, tot regeling der zamenstelling en bevoegdheid van den Raad van State, onafgedaan zijn gebleven, de tijd en zorg daaraan besteed zullen voor de behandeling, in de volgende Zitting, niet verloren zijn, en, naar de Regering vertrouwt, spoedige afdoening bevorderen.

„In naam des Konings verklaar ik de tegenwoordige Zitting der Staten-Generaal te zijn gesloten."

Daarna werd de Minister met het gewone ceremonieel naar het Paleis des Konings teruggeleid.

Van Regeringswege is aan de Tweede Kamer aangeboden een

WETSONTWERP

tot onteigening van perceelen ten behoeve van den aanleg van straten enz. voor de regelmatige uitbreiding van Rotterdam.

Het *eenig artikel* van dat wetsontwerp luidt als volgt:

„Wij verklaren, dat het algemeen nut de onteigening vordert, ten name van de gemeente *Rotterdam*, van de eigendommen, noodig tot verbetering van den toestand en tot regelmatige uitbreiding van de Polderstad der gemeente aan de oost- en westzijde.

„Aan de *Oostzijde:* door het aanleggen van eene hoofdstraat en twee nevenstraten, met daarbij behoorende dwars- of zijstraten, en het aanbouwen van huizen langs en bij deze straten in den polder *Rubroek*, als:

„1°, eene hoofdstraat aan den Oost-Singel, loopende in eene regte lijn, in noordelijke rigting, van dien Singel, met opneming van de Gasthuislaan, naar den Goudschen rijweg, door de perceelen n.° 487, 488, 489 enz.;

„2°, twee nevenstraten, loopende in regte lijnen ten oosten van de gemelde hoofdstraat, in eene noordelijke rigting, van de Lange Warande, door de perceelen weiland n.° 285, 289 enz., naar den Goudschen rijweg;

„3°, twee dwars- of zijstraten, loopende in regte lijnen, in oostelijke rigting, van gemelde hoofdstraat naar die beide nevenstraten, en eene, loopende in eene regte lijn oost- en westwaarts tusschen de beide nevenstraten door de perceelen weiland n.° 277, 279, 285 enz.

„Aan de *Westzijde:* door het aanleggen van eene hoofdstraat met de daarbij behoorende dwars- of zijstraten en het aanbouwen van huizen langs en bij deze straten in den polder *Cool*, als:

„1°, eene hoofdstraat aan den Schiedamschen Singel, loopende in eene regte lijn, in zuid-westelijke rigting, van dien singel naar den nieuw aangelegden singel van het waterproject, door de perceelen n.° 2102, 2103, 2104 enz.

„2°, eene dwars- of zijstraat, waardoor de gemelde hoofdstraat wordt doorsneden, loopende in noordwestelijke rigting, door de perceelen n.° 2444 enz., en in zuid-oostelijke rigting, door de perceelen n.° 1394, 2102 enz."

De Memorie van Toelichting, bij dit wetsontwerp behoorende, is van den volgenden inhoud:

„De jaarlijksche vermeerdering der bevolking van Rotterdam heeft een voortdurenden aanbouw van nieuwe woningen ten gevolge, welke, over de laatstverloopen tien jaren berekend, gemiddeld een bunder 's jaars bedraagt. Tot heden heeft die aanbouw in de polders, op de tuin- en weilanden, welke de stad binnen de gemeente omringen, zonder voldoende regelmaat en eenheid van inrigting plaats gehad. De gevolgen zijn niet uitgebleven; er ontstaat hoe langer hoe meer gebrek aan behoorlijke wegen of straten en aan afvoer van water en andere stoffen. Het belang van het verkeer en de gezondheid der ingezetenen eischt dringend dat hierin, ook voor het vervolg, worde voorzien. Reeds sints lang is het Gemeentebestuur op middelen van voorziening bedacht geweest.

„Ter bevordering van de algemeene belangen der stad, wat den waterstaat betreft, is uitvoering gegeven aan het plan tot verbetering en ververschíng met Maaswater der wateren van de binnenstad en de daartoe behoorende polders, waarvan het publiek nut is erkend bij de wet van 8 mei 1856 (*Staatsblad* n.° 50). In verband met dat werk (het zoogenaamde *waterproject*) is vervolgens in overweging genomen de verbetering van den toestand der polderstad, bepaaldelijk van de meest bebouwde gedeelten, de Cool- en Rubroekpolders, ten einde te gemoet te komen aan de behoefte aan voldoende middelen van gemeenschap en waterafvoer, welke zich, gelijk gezegd is, steeds meer doet gevoelen.

„Dit plan (het zoogenaamde *stratenplan*) is een noodzakelijk gevolg van het andere werk; het moet strekken om daarvan zooveel mogelijk voordeel te trekken. Heeft het waterproject ten doel om het water zoowel van de binnenstad als van de polders te ververschen, dat doel is niet te bereiken zoolang de waterafloop in de polders niet door een behoorlijk riolen-systeem wordt verzekerd, daar zonder dat de slooten, de oorspronkelijke afscheidingen der tuinen en landen, maar die, ten gevolge van den voortgaanden aanbouw van woningen, met het water ook de fæcale stoffen afvoeren, in meerdere of mindere mate de open riolen blijven, welke thans voor de gezondheid zoo nadeelig worden geacht.

„Ten einde zoowel uit een sanitair oogpunt als uit dat van het inwendig verkeer de belangen der gemeente te bevorderen, heeft de Gemeenteraad tot de uitvoering van het stratenplan besloten. Aanvankelijk zullen worden aangelegd *twee* nieuwe hoofdstraten, eene in den polder Rubroek, eene in den Coolpolder, met twee neven- of paralelstraten en drie dwars- of zijstraten in den eerstgenoemden polder en eene dwars- of zijstraat in den polder Cool. De hoofdstraten zullen worden aangelegd op eene breedte van twintig, de nevenstraten op eene breedte van tien el. Alle worden met riolen, waterbuizen en trottoirs voorzien en behoorlijk geplaveid.

„De uitvoering dezer werken maakt toepassing der onteigeningswet noodig, waartoe de Regering gemeend heeft hare medewerking te moeten leenen.

„Bij de nederlegging der plans en teekeningen, welke, blijkens de hierbij aangeboden stukken, ter uitvoering van de wet heeft plaats gehad, zijn door onderscheidene belanghebbenden bezwaarschriften ingediend. De meeste dier schrifturen behelzen geene bezwaren, welke het plan der ontworpen verbetering zelf raken, en kunnen dus hier met stilzwijgen worden voorbijgegaan. Enkele belanghebbenden hebben bezwaren van een anderen aard kenbaar gemaakt. Zij beweren, dat het gemeentebestuur meer grond wenscht te onteigenen dan voor den aanleg der straten noodig is; dat die meerdere oppervlakte in privaat eigendom voor de gemeente zal erlangen, en zich voorstelt die later ter bebouwing te verkoopen; dat het hier dus niet geldt den aanleg van een publiek werk, maar eene finantiële speculatie in land, en dat de onteigeningswet niet mag worden gebezigd om daaraan uitvoering te geven. Volgens hen moet de onteigening zich bepalen tot de oppervlakte voor het tracé der straten benoodigd, en door verordening in de overige uitvoering van het plan worden voorzien.

„Het eerste punt van bezwaar — de finantiële voordeelen, welke het gemeentebestuur zou beoogen — is voldoende wederlegd in het berigt, onder dagteekening van 12 april jl. door Burgemeester en Wethouders uitgebragt. Daaruit blijkt, dat de cijfers van de ramingen, welke vroeger zijn opgemaakt, zoo als die in het uitgewerkte plan, 't welk mede ter visie heeft gelegen, voorkomen, thans niet meer kunnen worden gevolgd, en dat eene nadere schatting, onlangs gedaan, tot uitkomst heeft gehad dat de kosten van aanleg der twee straten, met de onteigening van den grond, ruim het dubbel zullen bedragen der vroegere begrooting, ten gevolge waarvan, ook al mogten al de gronden voor de gestelde prijzen later door de gemeente weder worden verkocht, en al wilde men geene rente rekenen van het op te nemen kapitaal voor den aanleg vereischt, de beide straten aan de gemeente nog op eene som van 30 a 50 mille zullen te staan komen.

„Het andere punt — de vraag in hoe ver het mogelijk ware de uitvoering van het plan gedeeltelijk door verordening te verzekeren — scheen minder volledig toegelicht. Op de uitnoodiging der Regering heeft het Gemeentebestuur te dien aanzien zijn gevoelen nader te kennen gegeven. In dat nader berigt, gedagteekend 8 mei jl., wordt, naar 't schijnt, duidelijk, aangetoond, dat de onteigening zich verder behoort uit te strekken dan het tracé der uit te leggen straten omdat de bestaande toestand moet veranderd worden en deze verandering niet krachtens gemeenteverordening kan geschieden. De gedeelten der polders, waar de nieuwe straten aangelegd zullen worden, zijn niet meer onbebouwd, maar in meerdere of mindere mate met woningen bezet. Die woningen zijn veelal op te lagen grondslag opgetrokken, zij staan daarenboven te onregelmatig om bij de rooijing der nieuwe straten overal te kunnen worden behouden. Zal dus het plan uitvoering erlangen, dan moet het gemeentebestuur in staat zijn die gebouwen geheel of gedeeltelijk af te breken, en zonder onteigening mist het daartoe de magt. Zoo als het bestuur opmerkt, niet enkel het verbeteren der communicatie door den aanleg van straten is het doel van het werk. Het doel is mede verbetering van den toestand der polderstad door verhooging van het terrein en aanleg van riolen en versch-waterbuizen, alsmede voorziening in de bestaande gebreken, ook voor het vervolg, door verdeeling van het terrein op zoodanige wijze, dat eene regelmatige uitbreiding der stad verzekerd zij.

„Tot het bereiken van dit drievoudige doel zal de onteigening op den voet, als het gemeentebestuur die verlangt, noodig zijn. In het belang der gemeente acht de Regering het wenschelijk, dat tot die onteigening worde overgegaan."

Van de Regering is bij de Tweede Kamer nog ingekomen een ontwerp van wet, betreffende

de onteigening van perceelen, ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van Leyden naar Woerden.

Uit de memorie van toelichting blijkt, dat de bezwaren verbonden aan het bepalen der rigting van een spoorweg tusschen Scheveningen en 's Gravenhage oorzaak zijn, dat tot heden eene beslissing ten aanzien van het ontwerp van dezen weg is achterwege gebleven.

Ten opzigte van de bezwaren, wat betreft den spoorweg van Leyden naar Woerden, van verschillende kanten ingebragt, nopens de waarde vermindering der landelijke eigendommen, de nadeelen die de bruikers van landen door den aanleg van den spoorweg in de uitvoering van hun bedrijf zullen ondervinden en de eischen nopens de uitvoering van onderscheidene werken, ten einde zooveel mogelijk te voorzien in de stoornis van gemeenschap, welke het gevolg zal zijn van het maken der baan — wil de Regering in geen opzettelijk onderzoek thans treden. Zij merkt op, dat de bezwaren moeten wijken, waar het publiek belang eene opoffering vordert. Overigens lossen de meeste bezwaren zich op in eene questie van schadevergoeding, waaromtrent de belanghebbende eigenaren en bruikers zelve met de Maatschappij zich hebben te verstaan.

Omtrent den vrijen afloop van het water, het vrije verkeer op de binnen- en groote wegen, op de kanalen, enz., waarover of waarlangs de spoorweg wordt aangelegd, wordt aan de ingebragte bezwaren tegemoet gekomen door bepalingen in de concessie, terwijl waar de bemoeijing der Regering ophoudt of het een geheel bijzonder belang geldt, bij gebreke van minnelijke schikking, de regter zal hebben te oordeelen.

Enkele belanghebbenden zijn ook regtstreeks opgekomen tegen het plan zelf van den aanleg door afkeuring der vastgestelde rigting.

De thans voorgestelde rigting van den genoemden spoorweg vindt haren grond in de noodzakelijkheid om ten *noorden* van Leyden aan te sluiten aan den Hollandschen ijzeren spoorweg en de verbinding met den Ned. Rijnspoorweg bij Woerden ten *zuiden* van die plaats te maken, waarbij nog komt, dat het belang van het verkeer zoowel als van de onderneming eischte, de *zuid*- of zoogenaamde *hooge zijde* van den Rhijn te volgen.

Het doel van den ontworpen spoorweg is eene regtstreeksche verbinding tusschen den Hollandschen en den Nederl. Rijnspoorweg tot stand te brengen en tevens een belangrijk deel van Holland de voordeelen van eene spoorgemeenschap te verzekeren.

Hoewel de concessie de geheele lijn van Scheveningen tot Woerden omvat, belet niets, dat zoowel de lijnen Scheveningen - 's Gravenhage als Leyden - Woerden afgescheiden van elkander kunnen worden beschouwd en elk op zich zelve van algemeen nut zijn te achten.

Eene beslissing nopens de rigting tot Scheveningen, hoe moeijelijk ook, zal niet uitblijven.

Wat betreft het aanleggen van een smal spoor tusschen 's Gravenhage en Leyden, waarvan de voltooijing gelijktijdig met die van den weg van Leyden tot Woerden door de bepaling der concessie is verzekerd, die aanleg zal, hoewel de beslissing ten aanzien van de lijn naar Scheveningen aanvankelijk is verdaagd, door het uitvaardigen eener wet van onteigening, alleen voor de baan Leiden-Woerden, niet vertraagd worden.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.